

BANCA
NAȚIONALĂ
A ROMÂNIEI

Balanța de plăți
și poziția investițională
internațională
a României
Raport anual 2016

Balanța de plăți
și poziția investițională
internațională
a României
Raport Anual 2016

NOTĂ

Balanța de plăți și poziția investițională internațională a României – Raport anual 2016 a fost elaborat în cadrul Direcției Statistică pe baza datelor statistice disponibile la finele lunii noiembrie 2017.

Unele date statistice au caracter provizoriu, urmând a fi revizuite în publicațiile ulterioare ale Băncii Naționale a României. Sursa datelor a fost indicată numai atunci când acestea au fost furnizate de alte instituții.

Seriile de date au fost compilate în conformitate cu metodologia BPM6 și sunt disponibile pe *website*-ul BNR, Secțiunea statistică: <http://www.bnr.ro/Baza-de-date-interactiva-604.aspx>.

Precizări metodologice detaliate privind definițiile, legislația și sursele de date pot fi găsite pe *website*-ul BNR, Secțiunea statistică, Seturi de date, Indicatori ai sectorului extern sau accesând linkul: <http://www.bnr.ro/Balanta-de-plati-%e2%80%93-Precizari-metodologice-11753.aspx>.

Toate drepturile rezervate.

Reproducerea informațiilor este permisă numai în scopuri educative și necomerciale și numai cu indicarea sursei.

Banca Națională a României
Str. Lipscani nr. 25, cod 030031, București
tel.: 021/312 43 75; fax: 021/314 97 52
internet: <http://www.bnr.ro>

ISSN 1224-4570 (versiune tipărită)

ISSN 1584-0956 (versiune *online*)

Cuprins

I. Contextul internațional	5
<hr/>	
II. Evoluția balanței de plăți și a poziției investiționale internaționale a României în anul 2016	9
<hr/>	
A. Balanța de plăți	9
1. Contul curent	10
1.1. Balanța bunurilor și serviciilor	11
1.1.1. Balanța bunurilor	12
1.1.2. Balanța serviciilor	18
1.2. Balanța veniturilor primare	19
1.3. Balanța veniturilor secundare	20
2. Contul de capital	21
3. Contul financiar	22
3.1. Investiții directe	22
3.2. Investiții de portofoliu	24
3.3. Alte investiții	25
B. Poziția investițională internațională a României	28
1. Prezentare generală	28
2. Structura poziției investiționale internaționale	30
2.1. Active externe	30
2.2. Pasive externe	32
2.2.1. Datoria externă	34
Secțiune statistică	43
Lista graficelor	56
Lista tabelelor	56

I. Contextul internațional¹

Economia mondială a continuat să crească în anul 2016, deși într-un ritm mai redus decât în anul anterior (3,2 la sută, comparativ cu 3,4 la sută în anul 2015), mediul global fiind marcat de episoade de incertitudine, în special cu privire la referendumul privind apartenența Marii Britanii la Uniunea Europeană și la alegerile prezidențiale din SUA. Economiiile avansate au continuat să beneficieze de condiții de finanțare favorabile și de îmbunătățirea situației pe piețele forței de muncă. Activitatea economică a țărilor emergente a fost moderată, fiind afectată de încetinirea economiei chineze și de ritmul scăzut de revenire a economiilor care exportă materii prime. Atenuarea ritmului de creștere a producției mondiale a antrenat și temperarea comerțului mondial cu bunuri și servicii, care a crescut cu numai 1,7 la sută, comparativ cu 2,1 la sută în anul 2015.

Pe ansamblu, piețele financiare au rămas stabile, în pofida incertitudinilor provocate de evenimentele politice menționate, beneficiind de suportul băncilor centrale din principalele economii avansate, care au continuat să adopte politici monetare relaxate. Rata medie anuală a inflației² a crescut de la 0,6 la sută în 2015 la 1,1 la sută în anul 2016, pe fondul apropierii de potențial a creșterii economice în țările dezvoltate, al unui ușor declin al excesului de capacități de producție în unele economii emergente și al majorării prețului produselor alimentare. Prețul mediu al resurselor energetice (țiței, cărbune și gaze naturale)³ a scăzut cu 16,6 la sută în anul 2016, influența determinantă provenind de la țiței, al cărui preț mediu spot determinat ca medie între cotațiile UK Brent, Dubai și West Texas s-a redus cu aproximativ 16 la sută. Prețurile materiilor prime⁴ au înregistrat o reducere mult mai temperată în anul 2016 (-1,9 la sută) față de cea înregistrată în anul precedent (-17,4 la sută), scăderea prețurilor metalelor și materiilor prime agricole fiind compensată de creșterea prețurilor produselor alimentare.

În Statele Unite ale Americii, ritmul de creștere a produsului intern brut s-a redus de la 2,9 la sută în anul 2015 la 1,5 la sută, pe fondul declinului investițiilor în domeniul energetic și al reducerii stocurilor. Condițiile înregistrate pe piața forței de muncă au rămas favorabile, rata șomajului scăzând până la 4,7 la sută la sfârșitul anului 2016, de la 5,3 la sută în anul 2015. Rata medie anuală a inflației pentru anul 2016 a fost de 1,3 la sută (comparativ cu 0,1 la sută în anul anterior). Deficitul bugetului federal s-a majorat până la 4,4 la sută din PIB (de la 3,5 la sută în anul anterior), iar datoria publică a crescut de la 105,2 la sută la 107,1 la sută din PIB. Deficitul contului curent⁵ s-a menținut la nivelul de 2,4 la sută din PIB.

Economia japoneză a înregistrat un ritm de creștere de 1 la sută, similar celui din anul precedent, fiind impulsionată de politicile monetare și fiscale expansioniste și de consolidarea pieței forței de muncă. Rata șomajului a coborât la 3,1 la sută,

¹ Sursa: BCE – *Raport anual 2016, Economic Bulletin* No. 7/2017; FMI – *World Economic Outlook* (octombrie 2017).

² Valori aferente țărilor din Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE).

³ Exprimat în dolari SUA.

⁴ Exprimat în dolari SUA; exclusiv resurse energetice.

⁵ Metodologie BPM6.

de la 3,4 la sută în anul precedent. Rata medie anuală a inflației a fost ușor negativă (-0,1 la sută față de 0,8 la sută în anul 2015), ca efect al scăderii prețurilor internaționale ale mărfurilor și al întăririi yenului.

Economia zonei euro⁶ a înregistrat o creștere de 1,8 la sută în anul 2016 (comparativ cu 2,1 la sută în 2015), reflectând contribuția pozitivă și în creștere a cererii interne (2,2 puncte procentuale la dinamica PIB – cel mai semnificativ aport de după 2007), îndeosebi prin consum privat și investiții. Principalii factori care au contribuit la stimularea consumului privat au fost: ameliorarea condițiilor pe piața forței de muncă – cu efecte favorabile asupra creșterii veniturilor – și nivelul scăzut al ratelor dobânzilor. Politicile monetare acomodative, care s-au reflectat în condiții de finanțare favorabile, inclusiv pentru întreprinderile mici și mijlocii, creșterea profitabilității firmelor și a gradului de utilizare a capacităților de producție au stimulat investițiile, care au contribuit pozitiv, pentru al treilea an consecutiv, la creșterea economică (0,9 puncte procentuale, comparativ cu 0,6 puncte procentuale în 2015). Consumul guvernamental în zona euro a avut o contribuție pozitivă la creșterea economică (0,4 la sută în anul 2016, comparativ cu 0,3 la sută în anul anterior).

Exportul net de bunuri și servicii a avut o contribuție negativă la creșterea PIB (-0,4 puncte procentuale), după un efect aproape neutru în anul 2015 (0,1 puncte procentuale), în condițiile reducerii cererii de import a principalilor parteneri comerciali ai zonei euro (SUA, Asia – excluzând China – și o serie de țări emergente). În consecință, exporturile de bunuri și servicii au avansat mai lent decât în anul 2015 (3,3 la sută, comparativ cu 6,4 la sută), iar importurile de bunuri și servicii s-au majorat cu 4,7 la sută în anul 2016, după ce în anul precedent au crescut cu 6,7 la sută.

Din perspectivă sectorială, baza consolidării creșterii economice a zonei euro a fost diversificată în anul 2016. Valoarea adăugată brută s-a majorat cu 1,7 la sută, după ce în anul precedent crescuse cu 1,9 la sută. Cele mai importante contribuții pozitive au fost înregistrate, ca și în anul 2015, de industria prelucrătoare, comerț, transport, servicii de comunicații și informatice.

Rata medie anuală a inflației, măsurată prin indicele armonizat al prețurilor de consum (IAPC), a urcat la 0,2 la sută, de la 0 la sută în anul 2015, fluctuațiile înregistrate pe parcursul anului reflectându-le pe cele ale prețurilor produselor energetice.

Piața forței de muncă din zona euro a continuat să se revigoreze în anul 2016, numărul persoanelor ocupate majorându-se cu 1,3 la sută, concomitent cu reducerea ratei șomajului⁷ la 10 la sută (de la 10,9 la sută în 2015).

⁶ Statele membre ale UE din zona euro la care se face referire sunt cele 19 state membre ale UE aflate în zona euro la sfârșitul anului 2016: Austria, Belgia, Cipru, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Olanda, Portugalia, Spania, Slovacia și Slovenia.

⁷ Conform metodologiei Biroului Internațional al Muncii (BIM).

Deficitul bugetar al zonei euro s-a atenuat de la 2,1 la sută din PIB în anul 2015 la 1,5 la sută din PIB în 2016⁸, pe fondul evoluției favorabile a ciclului economic și al reducerii costurilor cu dobânzile. Deficitul bugetar s-a ameliorat sau s-a menținut comparativ cu anul 2015 în 10 dintre cele 19 state din zona euro, iar valoarea de referință de 3 la sută din PIB a fost depășită în două dintre acestea (Spania și Franța). Cea mai scăzută pondere a deficitului bugetar în PIB s-a înregistrat în Estonia (0,3 la sută), în timp ce Luxemburg, Germania, Olanda, Grecia, Cipru, Letonia, Lituania și Malta au consemnat excedente bugetare. Rata datoriei publice a zonei euro a scăzut cu 1 punct procentual față de anul precedent, până la 88,9 la sută din PIB. Rata datoriei publice a depășit valoarea de referință de 60 la sută din PIB în 14 dintre statele zonei euro, continuând să fie de peste 100 la sută în Grecia, Italia, Belgia, Cipru și Portugalia.

Contul curent agregat al zonei euro s-a încheiat cu un excedent de 360 miliarde euro (3,3 la sută din PIB), în creștere cu 7,5 la sută față de anul 2015, pe seama excedentului balanței bunurilor determinat de reducerea importurilor.

Țările membre ale Uniunii Europene din afara zonei euro⁹ au consemnat o creștere economică de 2,3 la sută în anul 2016, comparativ cu 3,0 la sută în 2015, stimulată de cererea internă, mai ales de consumul administrației publice și al gospodăriilor. Toate cele 9 state au înregistrat creștere economică, cele mai bune performanțe fiind consemnate de Croația, Suedia și România, cu rate cuprinse între 3 la sută și 4,8 la sută.

Rata medie anuală a inflației a crescut pe ansamblul regiunii de la -0,1 la sută în 2015 la 0,3 la sută în 2016, reflectând în principal majorarea prețurilor resurselor energetice. Cea mai mare rată medie a inflației a fost de 1,1 la sută (Suedia), în timp ce 4 dintre cele 9 state au înregistrat deflație.

Situația fiscală s-a ameliorat în 8 dintre cele 9 state membre ale UE din afara zonei euro, în general ca efect al consolidării veniturilor. Pe ansamblu, ponderea deficitului bugetar în PIB s-a redus de la 3,1 la sută în anul 2015 la 2,0 la sută în anul 2016, toate statele încadrându-se în valoarea de referință de 3 la sută din PIB. Ponderea datoriei publice în PIB a coborât la 68,4 la sută, comparativ cu 71,3 la sută în anul 2015, pragul de 60 la sută fiind depășit de Marea Britanie, Croația și Ungaria, în scădere în cazul primelor două, dar în creștere în cel de-al treilea stat.

Deficitul contului curent s-a deteriorat pe ansamblul țărilor membre ale UE din afara zonei euro comparativ cu anul 2015, ajungând la 2,3 la sută din PIB în 2016 față de 2,1 la sută în anul anterior, tendință dată de accentuarea deficitului balanței veniturilor primare în special în Marea Britanie, dar și în Polonia, Danemarca și Croația. Investițiile directe au înregistrat pe ansamblul celor 9 state influxuri nete

⁸ Eurostat, *Newsrelease Euroindicators 160/2017: Provision of Deficit and Debt Data for 2016 – Second Notification*, 23 octombrie 2017.

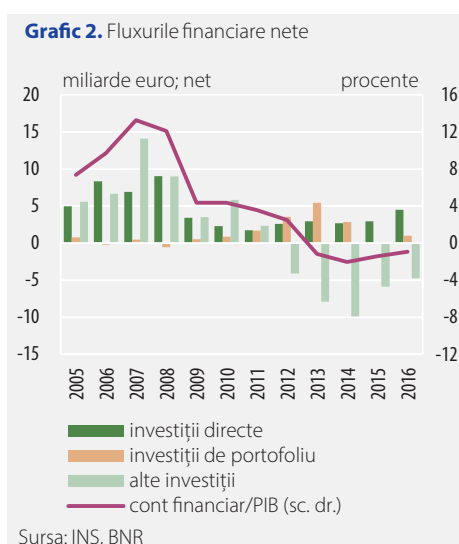
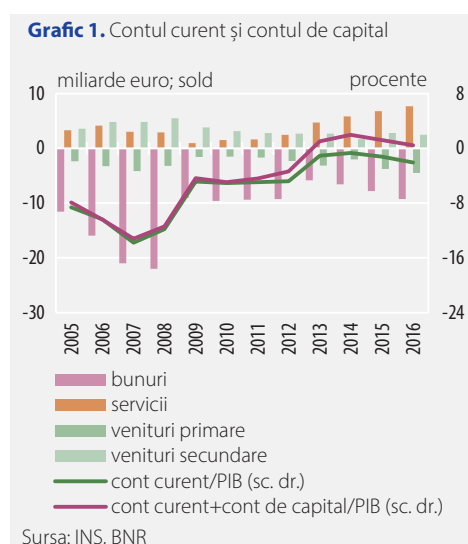
⁹ Referirea vizează cele 9 state membre ale UE aflate în afara zonei euro la sfârșitul anului 2016: Bulgaria, Republica Cehă, Croația, Danemarca, Marea Britanie, Polonia, România, Suedia și Ungaria.

de aproximativ 230 miliarde euro, reprezentând 5,6 la sută din PIB (comparativ cu 2,3 la sută din PIB în anul 2015), creșterea provenind în special de la Marea Britanie, Republica Cehă și Croația. Investițiile de portofoliu au înregistrat influxuri nete de aproximativ 183 miliarde euro (4,5 la sută din PIB, comparativ cu 5,1 la sută din PIB în 2015), aproape 95 la sută din valoarea acestora revenind Marii Britanii. Componenta alte investiții (în principal împrumuturi și depozite) a consemnat ieșiri nete de peste 210 miliarde euro, respectiv 5,1 la sută din PIB (față de 7,4 la sută din PIB în 2015).

II. Evoluția balanței de plăți și a poziției investiționale internaționale a României în anul 2016

A. Balanța de plăți

Anul 2016 s-a înscris pe trendul de accentuare a deficitului de cont curent început în anul 2014, pe fondul deteriorării balanței bunurilor și a veniturilor primare. Contul de capital și-a consolidat excedentul, păstrând în teritoriul pozitiv soldul cumulat al contului curent și de capital (Grafic 1).

Simultan, începând cu anul 2014, a debutat trendul de restrângere a ieșirilor nete de fluxuri financiare, susținut de finalizarea rambursării împrumutului *stand-by* 2009 de la FMI și de consolidarea investițiilor directe (Grafic 2).

În anul 2016 contul curent a înregistrat un deficit de 3,5 miliarde euro, în creștere cu peste 3 pături față de cel consemnat în anul 2015, în timp ce excedentul contului de capital a crescut cu aproximativ 10 la sută. Pe ansamblu, contul curent și contul de capital au cumulat un excedent în valoare de 0,8 miliarde euro. Deficitul de cont curent înregistrat în relația cu statele Uniunii Europene (UE), în valoare de 4,5 miliarde euro, a fost limitat de excedentul de 1 miliard euro obținut cu statele din afara UE (EUE). În relația cu Uniunea Europeană deficitul contului curent a fost compensat în proporție de peste 90 la sută prin excedentul consemnat de contul de capital. Din deficitul de cont curent înregistrat cu țările UE, cel înregistrat cu zona euro (ZE¹⁰) a reprezentat aproximativ 70 la sută (3,2 miliarde euro; Tabel 1).

¹⁰ Nu include instituțiile europene.

Tabel 1. Balanța de plăți cu Uniunea Europeană și zona euro

milioane euro

	Total	din care:			
		UE	EUE	ZE	EZE
Contul curent	-3 498	-4 470	972	-3 151	-347
Bunuri	-9 254	-9 033	-221	-5 643	-3 611
Servicii	7 723	6 383	1 340	5 571	2 152
Venituri primare	-4 467	-3 942	-525	-4 568	101
Venituri secundare	2 500	2 122	378	1 489	1 011
Contul de capital	4 260	4 087	173	-51	4 311
Contul financiar, din care:	1 550	-854	2 404	984	566
Investiții directe	-4 513	-4 407	-106	-3 329	-1 184
Active	1 143	967	176	977	166
Passive	5 656	5 374	282	4 306	1 350
Investiții de portofoliu	-975	-720	-255	-727	-248
Active	352	417	-65	230	122
Passive	1 327	1 137	190	957	370
Derivate financiare	38	15	23	27	11
Alte investiții	4 742	3 554	1 188	2 946	1 796
Active	1 253	919	334	659	594
Passive	-3 489	-2 635	-854	-2 287	-1 202

Notă: EUE – statele din afara UE; EZE – statele UE din afara zonei euro.

Pe parcursul anului 2016, contul financiar a înregistrat ieșiri nete de 1,5 miliarde euro, determinate de amplificarea creșterilor nete de pasive de natura investițiilor directe și de portofoliu și de temperarea scăderilor nete de pasive aferente poziției alte investiții, reflectând în principal dinamica împrumuturilor externe. Din perspectiva structurii geografice, contul financiar este influențat, ca și contul curent și cel de capital, de relația cu Uniunea Europeană.

1. CONTUL CURENT

Tabel 2. Contribuția componentelor la evoluția deficitului contului curent

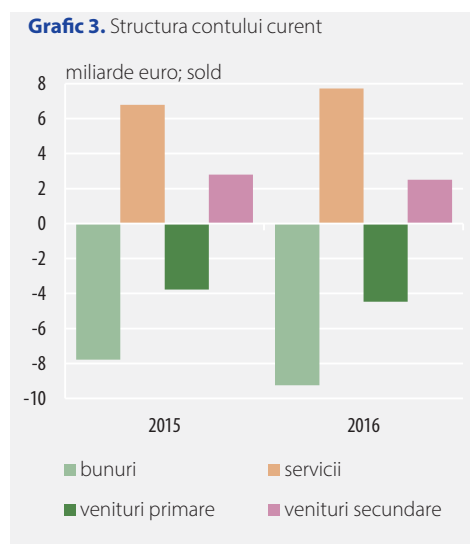
pondere în PIB

	Cont curent	Bunuri	Servicii	Venituri primare	Venituri secundare
2016	-2,1	-5,5	4,5	-2,6	1,5
2015	-1,2	-4,9	4,3	-2,4	1,8
Diferențe (pp)	-0,9	-0,6	0,2	-0,2	-0,3

În anul 2016, balanța de plăți a României a consemnat un sold negativ al contului curent de 3 498 milioane euro, comparativ cu 1 972 milioane euro în anul 2015. Ponderea deficitului contului curent în PIB¹¹ a fost de 2,1 la sută, comparativ cu 1,2 la sută în anul precedent (Tabel 2), creșterea de 0,9 puncte procentuale provenind din majorarea deficitelor înregistrate de balanța bunurilor (cu 0,6 puncte

¹¹ PIB: Sursa – INS (date definitive pentru anul 2015 și date provizorii pentru 2016).

procentuale din PIB) și de balanța veniturilor primare (cu 0,2 puncte procentuale din PIB), precum și din contractarea excedentului balanței veniturilor secundare (cu 0,3 puncte procentuale din PIB).

Evoluția contului curent și a componentelor sale (Grafic 3) relevă accentuarea deficitului balanței bunurilor (cu 18,8 la sută; Tabel 3) în 2016 față de anul anterior, pe fondul creșterii mai accentuate a importurilor decât a exporturilor. Veniturile primare și-au majorat deficitul, care reflectă în principal profitul obținut de companiile investiție directă, în timp ce veniturile secundare au consemnat o ușoară reducere a excedentului. Balanța serviciilor a înregistrat, la nivelul anului 2016, un excedent majorat cu 13,7 la sută față de anul anterior, stimulat de creșterea serviciilor de

prelucrare a bunurilor, a serviciilor de transport rutier de mărfuri, a serviciilor de comunicații, informatice și informaționale.

Tabel 3. Contul curent

	milioane euro		Indici (%)
	2015	2016	2016/2015
Contul curent	-1 972	-3 498	177,4
Credit	73 775	78 035	105,8
Debit	75 747	81 533	107,6
Bunuri	-7 788	-9 254	118,8
Credit	49 113	52 170	106,2
Debit	56 901	61 424	107,9
Servicii	6 794	7 723	113,7
Credit	16 642	18 007	108,2
Debit	9 848	10 284	104,4
Venituri primare	-3 773	-4 467	118,4
Credit	2 319	2 820	121,6
Debit	6 092	7 287	119,6
Venituri secundare	2 795	2 500	89,4
Credit	5 701	5 038	88,4
Debit	2 906	2 538	87,3

1.1. Balanța bunurilor și serviciilor

În anul 2016, balanța bunurilor și serviciilor a înregistrat un deficit de 1,5 miliarde euro, cu 54 la sută mai mare față de valoarea consemnată în anul precedent, ca efect al majorării cu aproximativ o cincime a deficitului rezultat din comerțul cu bunuri.

1.1.1. Balanța bunurilor¹²

În anul 2016, soldul negativ al balanței bunurilor a fost de 9 254 milioane euro, în creștere cu 18,8 la sută față de anul precedent, exporturile majorându-se cu 6,2 la sută, iar importurile cu 7,9 la sută. Ponderea deficitului balanței bunurilor în PIB a crescut cu 0,6 puncte procentuale, până la 5,5 la sută (Tabel 4).

Tabel 4. Balanța bunurilor			
	2015	2016	Diferențe (+/-)
	milioane euro		
Export (FOB), din care:	49 113	52 170	3 057
Mărfuri generale	49 103	52 192	3 089
Merchanting – export net	10	-22	-32
Import (FOB)	56 901	61 424	4 523
Sold balanță bunuri (FOB/FOB)	-7 788	-9 254	-1 466
	procente		puncte procentuale
Ponderea exportului în PIB	30,6	30,8	0,2
Ponderea importului în PIB	35,5	36,2	0,7
Ponderea soldului balanței bunurilor în PIB	-4,9	-5,5	-0,6
Gradul de acoperire a importurilor prin exporturi (FOB/FOB)	86,3	84,9	-1,4
Gradul de deschidere a economiei: (export+import)/PIB	66,1	67,0	0,9
Sursa: INS, calcule BNR			

În decursul anului 2016, cel mai ridicat nivel al deficitului balanței bunurilor s-a înregistrat în luna decembrie (1 115 milioane euro), iar cel mai redus în ianuarie (372 milioane euro).

Analiza în structură a soldului balanței bunurilor, pe cele 8 grupe de mărfuri din Nomenclatorul Combinat, relevă deficite la: produse chimice și plastice (5 950 milioane euro), metale comune (1 908 milioane euro), produse minerale (1 742 milioane euro), textile, confecții, încălțăminte (1 053 milioane euro), produse agroalimentare (710 milioane euro), respectiv excedente la: mașini, aparate, echipamente și mijloace de transport (1 563 milioane euro), produse din lemn, hârtie (383 milioane euro) și alte mărfuri (185 milioane euro)¹³.

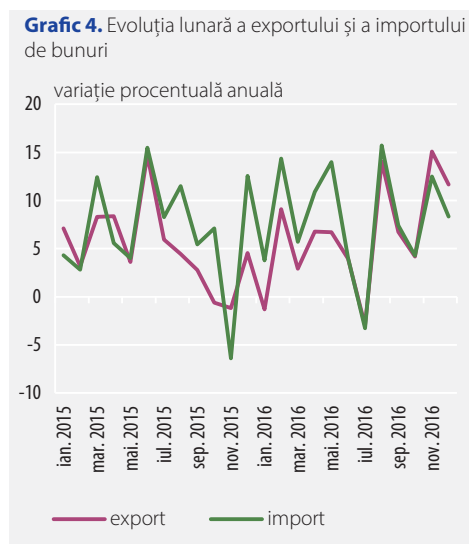
Pe zone geografice, deficitul balanței bunurilor a fost generat aproape în totalitate de comerțul intracomunitar (97,6 la sută), comerțul extracomunitar având o influență de numai 2,4 la sută.

Gradul de acoperire a importurilor prin exporturi s-a diminuat cu 1,4 puncte procentuale, până la 84,9 la sută, dar gradul de deschidere a economiei s-a majorat cu 0,9 puncte procentuale, până la 67 la sută.

¹² Conform metodologiei BPM6, balanța bunurilor nu include bunurile pentru prelucrare, pentru care nu are loc schimbul de proprietate, prin aceasta fiind diferită de comerțul internațional cu bunuri compilat și publicat de Institutul Național de Statistică în conformitate cu metodologia specifică elaborată de Eurostat.

¹³ Diferența dintre suma componentelor (9 232 milioane euro) și valoarea soldului balanței bunurilor din Tabelul 4 (9 254 milioane euro) se regăsește în deficitul înregistrat la merchanting (22 milioane euro).

Exportul de bunuri a însumat 52 170 milioane euro, în creștere cu 6,2 la sută față de anul 2015, fiind influențat favorabil de extinderea cererii externe, cu precădere din Uniunea Europeană, atât din țări aparținând zonei euro, cât și din afara acesteia. În valoare absolută, exportul a fost mai mare cu 3 057 milioane euro decât în anul 2015, respectiv cu 0,2 puncte procentuale ca pondere în PIB (30,8 la sută în anul 2016).

Cel mai mic nivel al exportului din anul 2016 s-a înregistrat în luna ianuarie (3 712 milioane euro), iar cel mai mare nivel lunar (4 856 milioane euro) a fost consemnat în noiembrie (Grafic 4). Media lunară realizată la export a fost de 4 348 milioane euro, cu 255 milioane euro mai mare decât în anul precedent.

Importul de bunuri (FOB) a atins 61 424 milioane euro, în creștere cu 7,9 la sută față de anul 2015, respectiv cu 4 523 milioane euro. Ponderea importului de bunuri în PIB s-a majorat cu 0,7 puncte procentuale, ajungând

la 36,2 la sută. Cel mai redus nivel al importului din anul 2016 s-a înregistrat în luna ianuarie (4 084 milioane euro), iar cel mai ridicat în noiembrie (5 636 milioane euro). Media lunară realizată la import a fost de 5 119 milioane euro, cu 377 milioane euro peste nivelul anului precedent.

Structura și orientarea geografică a exportului de bunuri

a) Structura exportului de bunuri

În anul 2016, două grupe de mărfuri și-au majorat contribuția la export față de anul precedent (Tabel 5): mașini, aparate, echipamente și mijloace de transport (cu 2,8 puncte procentuale) și alte mărfuri (cu 0,6 puncte procentuale) și cinci grupe au înregistrat pierderi de pondere: produse minerale (cu 1 punct procentual), metale comune (cu 0,9 puncte procentuale), produse chimice și plastice (cu 0,7 puncte procentuale), produse din lemn, hârtie (cu 0,5 puncte procentuale).

b) Orientarea geografică a exportului de bunuri

Exportul intracomunitar s-a cifrat în anul 2016 la 38 425 milioane euro, în creștere cu 8,2 la sută față de anul precedent (Tabel 6). Ponderea exportului intracomunitar în total exporturi a fost de 73,7 la sută, în creștere cu 1,4 puncte procentuale comparativ cu anul 2015, majorarea acesteia provenind din exportul către Germania, Italia, Franța, Polonia și Marea Britanie.

Tabel 5. Exportul de bunuri pe grupe de mărfuri din Nomenclatorul Combinat

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2015	2016	2016/2015	2015	2016
Bunuri	49 113	52 170	106,2	100,0	100,0
Mărfuri generale	49 103	52 192	106,3	100,0	100,0
Produse agroalimentare	5 879	6 118	104,1	12,0	11,7
Produse minerale	2 557	2 170	84,9	5,2	4,2
Produse chimice și plastice	5 058	5 026	99,4	10,3	9,6
Produse din lemn, hârtie	2 170	2 052	94,6	4,4	3,9
Textile, confecții, încălțăminte	2 621	2 846	108,6	5,4	5,4
Metale comune	4 532	4 337	95,7	9,2	8,3
Mașini, aparate, echipamente, mijloace de transport	22 237	25 068	112,7	45,3	48,1
Alte mărfuri	4 049	4 575	113,0	8,2	8,8
Merchanting* – export net	10	-22	-	0,0	0,0

*) bunuri cumpărate de rezidenți de la nerezidenți și vândute ulterior altor nerezidenți, fără ca bunurile să se deplaseze pe teritoriul țării (Sursa: BNR)

Sursa: INS, calcule BNR

Tabel 6. Exportul de bunuri pe grupe de țări

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2015	2016	2016/2015	2015	2016
Total	49 113	52 170	106,2	100,0	100,0
1. Export intracomunitar, din care:	35 524	38 425	108,2	72,3	73,7
<i>1.1. Zona euro, din care:</i>	<i>25 377</i>	<i>27 628</i>	<i>108,9</i>	<i>51,7</i>	<i>53,0</i>
Germania	9 418	11 034	117,2	19,2	21,2
Italia	4 885	4 788	98,0	9,9	9,2
Franța	3 396	3 818	112,4	6,9	7,3
<i>1.2. Extra zona euro, din care:</i>	<i>10 147</i>	<i>10 797</i>	<i>106,4</i>	<i>20,6</i>	<i>20,7</i>
Ungaria	2 778	2 840	102,2	5,7	5,4
Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord	1 978	2 127	107,5	4,0	4,1
Bulgaria	1 782	1 815	101,9	3,6	3,5
Polonia	1 454	1 644	113,1	3,0	3,2
2. Export extracomunitar, din care:	13 589	13 745	101,1	27,7	26,3
Turcia	2 142	1 815	84,7	4,4	3,5
Statele Unite ale Americii	1 004	898	89,4	2,0	1,7
Federația Rusă	986	970	98,4	2,0	1,9
Egipt	709	523	73,8	1,4	1,0
Republica Moldova	625	645	103,2	1,3	1,2
Republica Serbia	616	634	102,9	1,3	1,2
China	525	614	117,0	1,1	1,2
Ucraina	251	271	108,0	0,5	0,5

Sursa: INS, calcule BNR

Exportul cu destinația Uniunea Europeană a consemnat majorări la 4 grupe de mărfuri: mașini, aparate, echipamente și mijloace de transport, textile, confecții, încălțăminte, produse din lemn, hârtie și alte mărfuri (Tabel 7).

Grupele de mărfuri care și-au mărit contribuția la exportul intracomunitar în anul 2016 au fost: mașini, aparate, echipamente și mijloace de transport (cu 2,7 puncte procentuale) și alte mărfuri (cu 0,5 puncte procentuale).

Tabel 7. Exportul de bunuri către Uniunea Europeană, pe grupe de mărfuri din Nomenclatorul Combinat

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2015	2016	2016/2015	2015	2016
Bunuri	35 524	38 425	108,2	100,0	100,0
Mărfuri generale	35 516	38 439	108,2	100,0	100,0
Produse agroalimentare	3 848	3 781	98,3	10,8	9,8
Produse minerale	964	878	91,1	2,7	2,3
Produse chimice și plastice	3 668	3 626	98,9	10,3	9,4
Produse din lemn, hârtie	1 083	1 120	103,4	3,1	2,9
Textile, confecții, încălțăminte	2 328	2 551	109,6	6,6	6,6
Metale comune	3 117	3 104	99,6	8,8	8,1
Mașini, aparate, echipamente, mijloace de transport	17 272	19 694	114,0	48,6	51,3
Alte mărfuri	3 236	3 685	113,9	9,1	9,6
Merchanting* – export net	8	-14	-	0,0	0,0

* bunuri cumpărate de rezidenți de la nerezidenți și vândute ulterior altor nerezidenți, fără ca bunurile să se deplaseze pe teritoriul țării (Sursa: BNR)

Sursa: INS, BNR

Exportul de bunuri extracomunitar a însumat 13 745 milioane euro, valoare comparabilă cu cea înregistrată în anul 2015, având o pondere de 26,3 la sută în exporturile de bunuri totale, inferioară cu 1,4 puncte procentuale celei din anul precedent.

Principalele zece țări partenere la export, reprezentând 63,1 la sută din exportul total al anului 2016, au fost: Germania (21,2 la sută din total exporturi), Italia (9,2 la sută), Franța (7,3 la sută), Ungaria (5,4 la sută), Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord (4,1 la sută), Turcia (3,5 la sută), Bulgaria (3,5 la sută), Spania (3,2 la sută), Polonia (3,2 la sută), Republica Cehă (2,5 la sută).

Structura și orientarea geografică a importului de bunuri (FOB)

a) Structura importului de bunuri

Importul de bunuri a fost reprezentat în proporție de peste 77 la sută de 4 grupe de mărfuri: mașini, aparate, echipamente și mijloace de transport; produse chimice și plastice; produse agroalimentare; metale comune (Tabel 8).

Comparativ cu anul 2015 cinci grupe de mărfuri și-au majorat ponderea în importul total, înregistrând creșteri cuprinse între 0,1 puncte procentuale și 0,5 puncte procentuale: textile, confecții, încălțăminte; produse agroalimentare; mașini, aparate, echipamente și mijloace de transport; alte mărfuri și produse din lemn și hârtie.

b) Orientarea geografică a importului de bunuri

Importul intracomunitar s-a cifrat în anul 2016 la 47 459 milioane euro, în creștere cu 8,2 la sută față de anul precedent (Tabel 9). Ponderea importului intracomunitar

în importurile totale de bunuri s-a majorat cu 0,2 puncte procentuale față de anul 2015, ajungând la 77,3 la sută, creșterea consemnându-se în special pe relațiile cu Germania și Franța.

Tabel 8. Importul de bunuri (FOB), pe grupe de mărfuri din Nomenclatorul Combinat

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2015	2016	2016/2015	2015	2016
Total	56 901	61 424	107,9	100,0	100,0
Produse agroalimentare	6 021	6 828	113,4	10,6	11,1
Produse minerale	4 145	3 912	94,4	7,3	6,4
Produse chimice și plastice	10 333	10 976	106,2	18,1	17,9
Produse din lemn, hârtie	1 482	1 669	112,6	2,6	2,7
Textile, confecții, încălțăminte	3 341	3 899	116,7	5,9	6,3
Metale comune	6 203	6 245	100,7	10,9	10,2
Mașini, aparate, echipamente, mijloace de transport	21 523	23 505	109,2	37,8	38,3
Alte mărfuri	3 853	4 390	113,9	6,8	7,1

Sursa: INS, calcule BNR

Tabel 9. Importul de bunuri FOB pe grupe de țări

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2015	2016	2016/2015	2015	2016
Total	56 901	61 424	107,9	100,0	100,0
1. Import intracomunitar, din care:	43 869	47 459	108,2	77,1	77,3
1.1. Zona euro, din care:	30 632	33 271	108,6	53,8	54,2
Germania	11 209	12 490	111,4	19,7	20,3
Italia	5 308	5 395	101,6	9,3	8,8
Franța	3 149	3 366	106,9	5,5	5,5
1.2. Extra zona euro, din care:	13 237	14 188	107,2	23,3	23,1
Ungaria	4 788	4 944	103,3	8,4	8,0
Polonia	2 941	3 344	113,7	5,2	5,4
Bulgaria	1 795	2 047	114,0	3,2	3,3
Republica Cehă	1 704	1 821	106,9	3,0	3,0
Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord	1 306	1 314	100,6	2,3	2,1
2. Import extracomunitar, din care:	13 032	13 965	107,2	22,9	22,7
R.P. Chineză	2 698	3 225	119,5	4,7	5,3
Turcia	2 111	2 392	113,3	3,7	3,9
Federația Rusă	1 842	970	52,7	3,2	1,6
Kazahstan	949	774	81,6	1,7	1,3
Statele Unite ale Americii	601	554	92,2	1,1	0,9
Ucraina	456	544	119,3	0,8	0,9
Coreea de Sud	452	479	106,0	0,8	0,8
Republica Serbia	334	411	123,1	0,6	0,7

Sursa: INS, calcule BNR

Importul din Uniunea Europeană a înregistrat creșteri de pondere la patru grupe de mărfuri (Tabel 10).

Valoarea importului extracomunitar a fost de 13 965 milioane euro, în creștere cu 7,2 la sută față de cea înregistrată în anul 2015, având o pondere de 22,7 la sută în importurile totale de bunuri, mai puțin cu 0,2 puncte procentuale față de anul 2015.

Principalele 10 țări partenere la import în anul 2016 (reprezentând 68,4 la sută din total importuri) au fost: Germania (20,3 la sută), Italia (8,8 la sută), Ungaria (8,0 la sută), Franța (5,5 la sută), Polonia (5,4 la sută), China (5,3 la sută), Olanda (4,3 la sută), Turcia (3,9 la sută), Austria (3,6 la sută) și Bulgaria (3,3 la sută).

Tabel 10. Importul de bunuri (FOB) din Uniunea Europeană, pe grupe de mărfuri din Nomenclatorul Combinat

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2015	2016	2016/2015	2015	2016
Total	43 869	47 459	108,2	100,0	100,0
Produce agroalimentare	4 948	5 848	118,2	11,3	12,3
Produce minerale	1 009	858	85,0	2,3	1,8
Produce chimice și plastice	8 686	9 207	106,0	19,8	19,4
Produce din lemn, hârtie	1 134	1 256	110,8	2,6	2,7
Textile, confecții, încălțăminte	2 565	2 969	115,8	5,8	6,3
Metale comune	4 652	4 749	102,1	10,6	10,0
Mașini, aparate, echipamente, mijloace de transport	17 769	19 144	107,7	40,5	40,3
Alte mărfuri	3 106	3 428	110,4	7,1	7,2

Sursa: INS, calcule BNR

Balanța resurselor energetice

Balanța resurselor energetice s-a încheiat în anul 2016 cu un sold negativ de 1 511 milioane euro, în creștere cu 10,1 la sută față de anul precedent (Tabel 11). Ca pondere în deficitul balanței bunurilor, importul net de resurse energetice s-a redus de la 17,6 la sută în 2015 la 16,3 la sută în 2016. Cea mai mare contribuție la deficitul balanței energetice a continuat să o dețină țițeiul brut, care a înregistrat un import net de 1 946 milioane euro.

Exportul de produse energetice s-a cifrat la 2 092 milioane euro, în scădere cu 14,5 la sută față de anul 2015, respectiv cu 356 milioane euro. Acesta a reprezentat 4 la sută din exportul total de bunuri, comparativ cu 5 la sută în anul 2015. Importul de produse energetice a fost de 3 603 milioane euro, cu 5,7 la sută mai puțin decât în anul 2015 (3 820 milioane euro), scăderea valorică fiind de 217 milioane euro. Ca pondere în importul total de bunuri, importul de resurse energetice a scăzut de la 6,7 la sută în 2015 la 5,9 la sută în 2016.

Gradul de acoperire a importului de resurse energetice prin exportul de asemenea produse s-a redus cu 6 puncte procentuale, până la 58,1 la sută.

Tabel 11. Exportul și importul (FOB) de produse energetice

milioane euro

	Export		Import		Import net (-)/ Export net (+)	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016
	Total	2 448	2 092	3 820	3 603	-1 372
Gaze naturale	0	0	50	232	-50	-232
Energie electrică	403	299	129	111	274	188
Combustibili minerali	200	140	461	410	-261	-270
Țiței brut	14	12	2 126	1 958	-2 112	-1 946
Produse petroliere	1 831	1 641	1 054	892	777	749

Sursa: INS, calcule BNR

1.1.2. Balanța serviciilor

Balanța serviciilor a înregistrat în anul 2016 un excedent de 7 723 milioane euro (4,5 la sută din PIB), comparativ cu 6 794 milioane euro (4,3 la sută din PIB) în anul precedent, pe fondul majorării încasărilor din servicii de transport rutier de mărfuri, servicii de comunicații, informatice și informaționale, servicii de consultanță profesională și managerială (Tabel 12). Principalele componente ale balanței serviciilor care au evoluat favorabil față de anul 2015, consemnând excedente în creștere, au fost: servicii de comunicații, informatice și informaționale, transport și prelucrarea bunurilor.

Tabel 12. Balanța serviciilor

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2015	2016	2016/2015	2015	2016
Credit	16 642	18 007	108,2	100,0	100,0
Prelucrarea bunurilor	2 567	2 631	102,5	15,4	14,6
Transport	5 204	5 537	106,4	31,3	30,7
Turism-călătorii	1 542	1 568	101,7	9,3	8,7
Servicii de comunicații, informatice și informaționale	2 693	3 279	121,8	16,2	18,2
Consultanță profesională	1 571	1 758	111,9	9,4	9,8
Alte servicii	3 065	3 234	105,5	18,4	18,0
Debit	9 848	10 284	104,4	100,0	100,0
Prelucrarea bunurilor	172	202	117,4	1,8	2,0
Transport	1 796	1 915	106,6	18,2	18,6
Turism-călătorii	1 855	1 930	104,0	18,8	18,8
Servicii de comunicații, informatice și informaționale	1 195	1 364	114,1	12,1	13,2
Consultanță profesională	1 121	1 273	113,6	11,4	12,4
Alte servicii	3 709	3 600	97,1	37,7	35,0
Sold	6 794	7 723	113,7		
Prelucrarea bunurilor	2 395	2 429	101,4		
Transport	3 408	3 622	106,3		
Turism-călătorii	-313	-362	115,7		
Servicii de comunicații, informatice și informaționale	1 498	1 915	127,8		
Consultanță profesională	450	485	107,8		
Alte servicii	-644	-366	56,8		

Încasările din servicii au însumat 18 007 milioane euro (în creștere cu 8,2 la sută față de anul 2015), peste 30 la sută provenind din servicii de transport (majoritar din transport auto de mărfuri). Structura încasărilor este relativ stabilă, o modificare mai importantă față de anul 2015 constând în majorarea ponderii încasărilor din servicii de comunicații, informatice și informaționale (de la 16,2 la sută la 18,2 la sută) și din servicii de consultanță profesională (de la 9,4 la sută la 9,8 la sută), în detrimentul încasărilor din transport (a căror pondere s-a redus de la 31,3 la sută la 30,7 la sută), din prelucrarea bunurilor (de la 15,4 la sută la 14,6 la sută) și din turism-călătorii (de la 9,3 la sută la 8,7 la sută).

Plățile pentru servicii s-au cifrat la 10 284 milioane euro (mai mari cu 4,4 la sută decât în anul anterior), serviciile diverse (întreținere și reparații, servicii de construcții, financiare, de asigurare, taxe pentru utilizarea proprietății intelectuale, servicii de cercetare și dezvoltare, servicii tehnice și comerciale) deținând aproximativ 35 la sută. În structură se observă majorarea ponderii plăților pentru servicii de transport (cu 0,4 puncte procentuale, până la 18,6 la sută) și a celor pentru servicii de comunicații, informatice și informaționale (cu 1,1 puncte procentuale, până la 13,2 la sută).

Tranzacțiile cu servicii sunt concentrate în 11 țări, din care provin aproximativ 80 la sută din încasări și către care se îndreaptă 70 la sută din plăți: Germania, Italia, Franța, Marea Britanie, Statele Unite ale Americii, Austria, Olanda, Spania, Belgia, Ungaria și Elveția.

1.2. Balanța veniturilor primare

Balanța veniturilor primare s-a încheiat în anul 2016 cu un deficit de 4 467 milioane euro, creșterea cu 18,4 la sută față de anul anterior fiind determinată de veniturile din investiții, care au înregistrat o majorare a deficitului cu 13,9 la sută (până la 6 405 milioane euro; Tabel 13). Ca pondere în PIB, deficitul balanței veniturilor s-a majorat cu 0,2 puncte procentuale față de anul 2015, până la 2,6 la sută. Componenta remunerarea salariaților, care însumează veniturile obținute de aceștia din activități prestate pe baza unui angajament de muncă cu durată mai mică de 1 an, a înregistrat un excedent mai mare cu 13,4 la sută, ajungând la 636 milioane euro. O tendință de creștere ușoară a fost consemnată și de excedentul poziției alte venituri primare, care s-a mărit cu 0,9 la sută, până la 1 302 milioane euro, urmând trendul subvențiilor primite din Fondul European de Garantare Agricolă – FEAGA (mai mari cu aproximativ 90 milioane euro decât în anul 2015).

În anul 2016, veniturile din investiții au continuat evoluția nefavorabilă, în special în contextul amplificării deficitului veniturilor din investiții directe. Acesta s-a majorat cu peste 30 la sută, ajungând la 5 041 milioane euro, pe fondul majorării profitului reinvestit și a dividendelor. Veniturile din investiții de portofoliu au înregistrat un deficit de 962 milioane euro, comparabil cu cel înregistrat în anul 2015 (910 milioane euro), cea mai consistentă componentă fiind reprezentată, ca și în anul precedent, de dobânzile aferente obligațiunilor emise de administrația publică. Deficitul poziției venituri din alte investiții a scăzut cu aproximativ 35 la sută, până la 685 milioane euro, pe seama reducerii plăților în contul dobânzilor datorate pentru împrumuturile externe.

Tabel 13. Balanța veniturilor primare

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2015	2016	2016/2015	2015	2016
Credit	2 319	2 820	121,6	100,0	100,0
Remunerarea salariaților	606	702	115,8	26,1	24,9
Venituri din investiții	277	598	215,9	11,9	21,2
Venituri din investiții directe	-69	119	-	-3,0	4,2
Venituri din investiții de portofoliu	107	150	140,2	4,6	5,3
Venituri din alte investiții – dobânzi	51	46	90,2	2,2	1,6
Venituri din active de rezervă	188	283	150,5	8,1	10,0
Alte venituri primare	1 436	1 520	105,8	61,9	53,9
Debit	6 092	7 287	119,6	100,0	100,0
Remunerarea salariaților	45	66	146,7	0,7	0,9
Venituri din investiții	5 902	7 003	118,7	96,9	96,1
Venituri din investiții directe	3 781	5 160	136,5	62,1	70,8
Venituri din investiții de portofoliu	1 017	1 112	109,3	16,7	15,3
Venituri din alte investiții – dobânzi	1 104	731	66,2	18,1	10,0
Venituri din active de rezervă	-	-	-	-	-
Alte venituri primare	145	218	150,3	2,4	3,0
Sold	-3 773	-4 467	118,4		
Remunerarea salariaților	561	636	113,4		
Venituri din investiții	-5 625	-6 405	113,9		
Venituri din investiții directe	-3 850	-5 041	130,9		
Venituri din investiții de portofoliu	-910	-962	105,7		
Venituri din alte investiții – dobânzi	-1 053	-685	65,1		
Venituri din active de rezervă	188	283	150,5		
Alte venituri primare	1 291	1 302	100,9		

1.3. Balanța veniturilor secundare

Balanța veniturilor secundare a consemnat în anul 2016 un excedent de 2 500 milioane euro, cu 10,6 la sută sub nivelul anului precedent, în principal ca efect al reducerii volumului transferurilor curente diverse (Tabel 14). Balanța veniturilor secundare ale administrației publice s-a încheiat cu un excedent de 146 milioane euro, comparativ cu 149 milioane euro, nivel înregistrat în anul 2015, în condițiile unor influxuri comparabile de fonduri europene de natura transferurilor curente¹⁴. Balanța veniturilor secundare private a înregistrat un excedent de 2 354 milioane euro, în scădere cu 11 la sută față de cel al anului 2015. Remiterile lucrătorilor români din străinătate s-au situat cu 12,6 la sută peste nivelul înregistrat în 2015, în condițiile revigorării economice a țărilor care reprezintă destinații principale pentru lucrătorii români (Italia, Spania, Franța, Germania).

Fondurile europene primite de România de la bugetul Uniunii Europene în anul 2016, înregistrate sub formă de transferuri curente ale administrației publice, au totalizat 1 626 milioane euro¹⁵, sumă provenită în proporție de aproximativ 43 la sută din

¹⁴ Transferurile curente includ fonduri europene altele decât cele sub formă de subvenții (incluse în venituri primare) sau decât cele care au ca destinație formarea brută de capital fix (incluse în transferuri de capital).

¹⁵ Sursa: Ministerul Finanțelor Publice.

Fondul Social European (FSE) și de 33 la sută din Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR), diferența fiind reprezentată de venituri secundare diverse. Plățile efectuate către Uniunea Europeană au însumat 1 505 milioane euro, reprezentând aproape în totalitate contribuția României la bugetul UE.

Tabel 14. Balanța veniturilor secundare

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2015	2016	2016/2015	2015	2016
Credit	5 701	5 038	88,4	100,0	100,0
Administrația publică	1 866	1 670	89,5	32,7	33,1
Alte sectoare	3 835	3 368	87,8	67,3	66,9
Debit	2 906	2 538	87,3	100,0	100,0
Administrația publică	1 717	1 524	88,8	59,1	60,0
Alte sectoare	1 189	1 014	85,3	40,9	40,0
Sold	2 795	2 500	89,4		
Administrația publică	149	146	98,0		
Alte sectoare	2 646	2 354	89,0		

2. CONTUL DE CAPITAL

Contul de capital a consemnat influxuri nete de 4 260 milioane euro, cu 9,2 la sută peste nivelul anului 2015 (Tabel 15), pe fondul majorării excedentului transferurilor de capital¹⁶ din fonduri UE de natura transferurilor de capital, în principal din Fondul European de Dezvoltare Regională și Fondul de Coeziune.

Tabel 15. Contul de capital

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2015	2016	2016/2015	2015	2016
Credit	4 013	4 412	109,9	100,0	100,0
Transferuri de capital	3 781	4 230	111,9	94,2	95,9
Administrația publică	3 298	4 225	128,1	82,2	95,8
Alte sectoare	483	5	1,0	12,0	0,1
Achiziția/vânzarea de active nefinanciare neproduse	232	182	78,4	5,8	4,1
Debit	112	152	135,7	100,0	100,0
Transferuri de capital	63	108	171,4	56,3	71,1
Administrația publică	1	0	-	0,9	0,0
Alte sectoare	62	108	174,2	55,4	71,1
Achiziția/vânzarea de active nefinanciare neproduse	49	44	89,8	43,8	28,9
Sold	3 901	4 260	109,2		
Transferuri de capital	3 718	4 122	110,9		
Administrația publică	3 297	4 225	128,1		
Alte sectoare	421	-103	-		
Achiziția/vânzarea de active nefinanciare neproduse	183	138	75,4		

¹⁶ Transferurile de capital includ fondurile europene care contribuie la formarea brută de capital fix.

3. CONTUL FINANCIAR¹⁷

În anul 2016, contul financiar a înregistrat ieșiri nete în valoare de 1 550 milioane euro, comparativ cu 2 280 milioane euro în anul precedent (Tabel 16), tendința descendentă fiind dată, pe de o parte, de consolidarea influxurilor nete de natura investițiilor directe și, pe de altă parte, de reducerea ieșirilor nete înregistrate de poziția „alte investiții” (în principal împrumuturi).

Tabel 16. Contul financiar

	milioane euro	
	2015	2016
Contul financiar	2 280	1 550
Achiziția netă de active	1 539	5 044
Acumularea netă de pasive	-741	3 494
Investiții directe	-2 955	-4 513
Achiziția netă de active	929	1 143
Acumularea netă de pasive	3 884	5 656
Investiții de portofoliu	-5	-975
Achiziția netă de active	300	352
Acumularea netă de pasive	305	1 327
Derivate financiare	-24	38
Achiziția netă de active	-24	38
Alte investiții	5 864	4 742
Achiziția netă de active	934	1 253
Acumularea netă de pasive	-4 930	-3 489
Active de rezervă	-600	2 258
Achiziția netă de active	-600	2 258

Notă: Atât la achiziția netă de active, cât și la acumularea netă de pasive semnul (+) marchează creștere, iar semnul (-) scădere.

Investițiile directe au înregistrat influxuri nete mai mari, sub forma profitului reinvestit de nerezidenți în companiile investiție directă din România și a creditelor intragrup primite de societățile nefinanciare.

Din perspectiva poziției alte investiții/împrumuturi, temperarea ieșirilor nete a fost determinată preponderent de reducerea rambursărilor efectuate de administrația publică și de banca centrală în contul împrumuturilor externe.

3.1. Investiții directe

În anul 2016, investițiile directe au înregistrat influxuri nete în valoare de 4 513 milioane euro, cu peste 50 la sută mai mult decât în anul 2015 (2 955 milioane euro; Tabel 17), atât pe fondul profiturilor reinvestite de companiile cu capital străin din România, reprezentate deopotrivă de instituții monetare financiare și de sectorul nebanca, cât și al creditelor primite în cadrul grupului investițional.

¹⁷ Contul financiar include tranzacțiile externe cu active și pasive financiare, sintetizate în achiziția netă de active, respectiv acumularea netă de pasive. Diferența dintre achiziția netă de active și acumularea netă de pasive (net) are semnificația de influx net/intrare netă când are semnul minus (-), respectiv de ieșire netă când are semnul plus (+).

Tabel 17. Investiții directe

	milioane euro					
	2015			2016		
	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net
Total	929	3 884	-2 955	1 143	5 656	-4 513
Participații la capital	-140	3 591	-3 731	9	4 341	-4 332
Participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor	9	3 080	-3 071	46	3 203	-3 157
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	1	-24	25	-12	48	-60
Alte sectoare	8	3 104	-3 096	58	3 155	-3 097
Reinvestirea profiturilor	-149	511	-660	-37	1 138	-1 175
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	3	272	-269	2	397	-395
Alte sectoare	-152	239	-391	-39	741	-780
Instrumente de natura datoriei	1 069	293	776	1 134	1 315	-181
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-3	5	-8	0	-3	3
Alte sectoare*	1 072	288	784	1 134	1 318	-184

*) societăți nefinanciare, societăți financiare nebancale, gospodării ale populației și organizații non-profit

Investițiile nerezidenților în România¹⁸ au totalizat 4 517 milioane euro (Tabel 18), fiind rezultatul însumării participațiilor la capital (consolidate cu profitul reinvestit net) în valoare de 4 341 milioane euro, cu creditele intragrup în valoare netă de 176 milioane euro.

Investițiile rezidenților în străinătate au înregistrat o valoare netă nesemnificativă (4 milioane euro), participațiile la capital fiind practic anulate de retragerile de profit și de rambursarea unor credite acordate de rezidenți.

Tabel 18. Investiții directe – prezentate pe principiul direcțional

	milioane euro					
	2015			2016		
	Credit	Debit	Net	Credit	Debit	Net
Total	41 454	38 499	2 955	61 675	57 162	4 513
Investiții ale nerezidenților în România	40 939	37 478	3 461	61 448	56 931	4 517
Participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor	5 246	2 161	3 085	5 477	2 274	3 203

¹⁸ Pentru detalii suplimentare privind prezentarea investițiilor directe pe principiul direcțional, se poate consulta publicația *Investițiile străine directe în România* postată pe [website-ul BNR](#).

continuare

	milioane euro					
	2015			2016		
	Credit	Debit	Net	Credit	Debit	Net
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	507	531	-24	776	728	48
Alte sectoare	4 739	1 630	3 109	4 701	1 546	3 155
Reinvestirea profiturilor	510	0	510	1 138	0	1 138
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	272	0	272	397	0	397
Alte sectoare	238	0	238	741	0	741
Instrumente de natura datoriei	35 183	35 317	-134	54 833	54 657	176
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	8	0	8	4	7	-3
Alte sectoare	35 175	35 317	-142	54 829	54 650	179
Investiții ale rezidenților în străinătate	515	1 021	-506	227	231	-4
Participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor	55	68	-13	16	62	-46
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0	1	-1	12	0	12
Alte sectoare	55	67	-12	4	62	-58
Reinvestirea profiturilor	0	-149	149	0	-37	37
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0	3	-3	0	2	-2
Alte sectoare	0	-152	152	0	-39	39
Instrumente de natura datoriei	460	1 102	-642	211	206	5
Alte sectoare	460	1 102	-642	211	206	5

3.2. Investiții de portofoliu

Investițiile de portofoliu au înregistrat în anul 2016 influxuri nete de 975 milioane euro, comparativ cu 5 milioane euro în 2015 (Tabel 19), pe fondul majorării emisiunilor de obligațiuni ale administrației publice (două redeschideri în luna februarie în valoare de 1,25 miliarde euro, o emisiune nouă în valoare de 1 miliard euro în luna mai și redeschiderea acesteia în octombrie în valoare de 1 miliard euro).

Tabel 19. Investiții de portofoliu

	milioane euro					
	2015			2016		
	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net
Total	300	305	-5	352	1 327	-975
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	184	328	-144	128	-412	540
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-25	92	-117	36	127	-91
Alte sectoare	209	236	-27	92	-539	631
Instrumente de natura datoriei	116	-23	139	224	1 739	-1 515
Termen scurt	-5	-181	176	-22	80	-102
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-17	0	-17	-3	0	-3
Administrația publică	0	-181	181	0	80	-80
Alte sectoare	12	0	12	-19	0	-19
Termen lung	121	158	-37	246	1 659	-1 413
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-297	-37	-260	-99	-18	-81
Administrația publică	0	195	-195	10	1 672	-1 662
Alte sectoare	418	0	418	335	5	330

3.3. Alte investiții

Poziția „alte investiții” a înregistrat în anul 2016 ieșiri nete în sumă de 4 742 milioane euro, în scădere cu 19,1 la sută față de valoarea ieșirilor din anul precedent (Tabel 20), pe fondul unor achiziții nete de active în valoare de 1 253 milioane euro și al unor acumulări nete de pasive în valoare negativă de 3 489 milioane euro.

Tabel 20. Alte investiții

	milioane euro					
	2015			2016		
	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net
Total, din care:	934	-4 930	5 864	1 253	-3 489	4 742
Participații la capital, altele decât cele de natura investiției directe și de portofoliu	11	0	11	1	0	1
Numerar și depozite	602	-1 743	2 345	567	-3 095	3 662
Banca centrală	0	183	-183	0	-183	183
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	325	-1 800	2 125	952	-3 135	4 087

continuare

	milioane euro					
	2015			2016		
	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net
Administrația publică	-1	-126	125	2	223	-221
Alte sectoare	278	0	278	-387	0	-387
Împrumuturi	264	-3 180	3 444	86	-1 161	1 247
Banca centrală	0	-1 376	1 376	0	-123	123
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	30	0	30	28	0	28
Administrația publică	0	-1 358	1 358	60	-766	826
Alte sectoare	234	-446	680	-2	-272	270
Credite comerciale și avansuri	-271	17	-288	576	764	-188
Administrația publică	-32	-1	-31	-3	0	-3
Alte sectoare	-239	18	-257	579	764	-185
Alte creanțe/angajamente externe	327	-24	351	23	3	20
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	212	-21	233	1	4	-3
Alte sectoare	115	-1	116	22	0	22

Achizițiile nete de active s-au majorat față de anul anterior la 1 253 milioane euro, de la 934 milioane euro în 2015, reflectând, în principal, majorarea volumului creditelor comerciale pe termen scurt acordate de către societățile nefinanciare rezidente (Tabel 21).

Tabel 21. Alte investiții – achiziția netă de active

	milioane euro					
	2015			2016		
	Creștere de active	Scădere de active	Achiziția netă de active	Creștere de active	Scădere de active	Achiziția netă de active
Total, din care:	27 441	26 507	934	39 183	37 930	1 253
Participații la capital, altele decât cele de natura investiției directe și de portofoliu	16	5	11	1	0	1
Numerar și depozite	20 955	20 353	602	31 720	31 153	567
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	10 405	10 081	324	12 762	11 810	952
Administrația publică	20	21	-1	33	31	2
Alte sectoare	10 530	10 251	279	18 925	19 312	-387
Împrumuturi	2 372	2 108	264	645	559	86
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	2 105	2 076	29	490	462	28
Administrația publică	1	1	0	60	0	60
Alte sectoare	266	31	235	95	97	-2
Credite comerciale și avansuri	3 214	3 485	-271	6 114	5 538	576

continuare

	milioane euro					
	2015			2016		
	Creștere de active	Scădere de active	Achiziția netă de active	Creștere de active	Scădere de active	Achiziția netă de active
Administrația publică	27	59	-32	56	58	-2
Alte sectoare	3 187	3 426	-239	6 058	5 480	578
Alte creanțe externe	883	556	327	703	680	23
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	504	292	212	51	50	1
Alte sectoare	379	264	115	652	630	22

Acumularea netă negativă de pasive s-a redus față de anul 2015 (la 3 489 milioane euro, de la 4 930 milioane euro), ca efect al unui volum mai mic al rambursărilor efectuate de banca centrală în cadrul acordului *stand-by* 2009 (123 milioane euro, comparativ cu 1 376 milioane euro) și de administrația publică (Tabel 22).

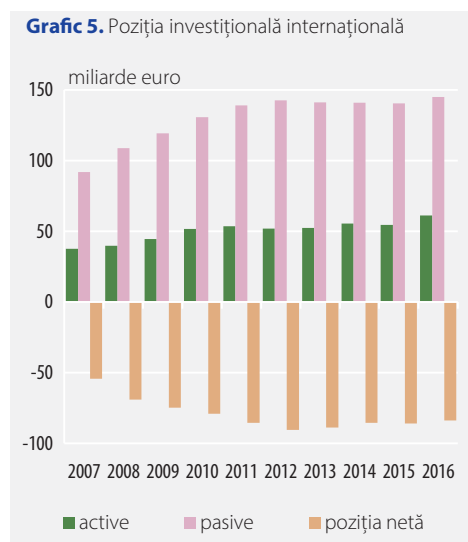
Tabel 22. Alte investiții – acumularea netă de pasive

	milioane euro					
	2015			2016		
	Creștere de pasive	Scădere de pasive	Acumularea netă de pasive	Creștere de pasive	Scădere de pasive	Acumularea netă de pasive
Total	28 125	33 055	-4 930	34 516	38 005	-3 489
Numerar și depozite	19 786	21 529	-1 743	16 882	19 977	-3 095
Banca centrală	6 670	6 487	183	7 456	7 639	-183
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	11 677	13 477	-1 800	7 944	11 079	-3 135
Administrația publică	1 439	1 565	-126	1 482	1 259	223
Împrumuturi	6 341	9 521	-3 180	9 473	10 634	-1 161
Banca centrală	0	1 376	-1 376	0	123	-123
Administrația publică	1 192	2 550	-1 358	103	869	-766
Alte sectoare	5 149	5 595	-446	9 370	9 642	-272
Credite comerciale și avansuri	1 848	1 831	17	6 842	6 078	764
Administrația publică	0	1	-1	0	0	0
Alte sectoare	1 848	1 830	18	6 842	6 078	764
Alte angajamente externe	150	174	-24	1 319	1 316	3
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	63	86	-23	153	149	4
Administrația publică	0	1	-1	1	2	-1
Alte sectoare	87	87	0	1 165	1 165	0

În sinteză, în anul 2016, balanța de plăți a înregistrat un volum net de tranzacții cu active reale (reflectate în excedentul cumulat al contului curent și de capital) de 762 milioane euro, care are drept contrapartidă ieșiri nete de natura tranzacțiilor financiare (soldul contului financiar) în valoare de 1 550 milioane euro, diferența fiind reprezentată de erori și omisiuni. Ieșirile nete de natura tranzacțiilor financiare au avut un impact favorabil asupra poziției investiționale internaționale, contribuind la reducerea soldului debitor al acesteia.

B. Poziția investițională internațională a României

1. PREZENTARE GENERALĂ

Poziția investițională internațională a înregistrat, comparativ cu anul 2015, o scădere a soldului debitor cu 2,6 la sută, ajungând la 83,8 miliarde euro la sfârșitul anului 2016 (Grafic 5).

Finanțarea externă a menținut structura pe instrumente financiare din anul precedent, investițiile directe (aport la capital, credite de la investitorii direcți) fiind urmate de „alte investiții” (împrumuturi și depozite) și de investițiile de portofoliu (instrumente de natura datoriei pe termen lung sub forma titlurilor de valoare; Tabel 23).

Investițiile directe și cele de portofoliu au consemnat ponderi în creștere, spre deosebire de componenta „alte investiții”, a cărei contribuție la finanțare și-a continuat trendul descendent.

Tabel 23. Structura pe instrumente a activelor și pasivelor externe

	milioane euro		
	Active	Pasive	Net
Investiții directe	5 673	75 059	-69 386
Investiții de portofoliu	3 163	22 894	-19 731
Derivate financiare	6	4	2
Alte investiții	14 416	46 960	-32 544
Active de rezervă	37 905		37 905
Total	61 163	144 916	-83 753

Contribuția la finanțare a împrumuturilor financiare și a depozitelor nerezidenților a continuat să se reducă, rata de *roll-over* în cazul societăților care acceptă depozite, exclusiv banca centrală reducându-se la doar 26 la sută la instrumentele pe termen lung și consemnând 84 la sută în cazul celor pe termen scurt.

Structura valutară a activelor externe a relevat, în anul 2016, preponderența monedei euro și a dolarului SUA, a căror pondere, în scădere, a totalizat 77,8 la sută. Pasivele externe ale poziției investiționale au fost denominate, în principal, în euro și în lei, împreună reprezentând 91 la sută, distribuite într-o pondere relativ echilibrată (46,7 la sută euro și 44,3 la sută lei). Pasivele externe exprimate în dolari SUA, drepturi speciale de tragere și franci elvețieni au reprezentat 8,5 la sută din total, mai puțin cu 0,6 puncte procentuale față de anul 2015 (Tabel 24).

Tabel 24. Structura valutară a activelor și pasivelor externe

	31 decembrie 2016			
	Active externe		Pasive externe	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	61 163	100,0	144 916	100,0
EUR	40 530	66,3	67 636	46,7
USD	7 052	11,5	8 804	6,1
RON	2 681	4,4	64 223	44,3
XAU	3 664	6,0	0	0,0
RUN	1 888	3,1	0	0,0
CHF	337	0,6	2 204	1,5
XDR	1 317	2,2	1 267	0,9
GBP	1 362	2,2	58	0,0
JPY	1 254	2,1	498	0,3
Alte valute	1 077	1,8	227	0,2

Pasivele externe reprezentate de instrumente financiare de natura datoriei externe au înregistrat la sfârșitul anului 2016 nivelul de 92,9 miliarde euro (față de 92,1 miliarde euro la finele anului 2015), în creștere cu 0,9 la sută. Creditele primite de la companiile intragrup s-au majorat, ajungând la 26,1 miliarde euro (față de 22,1 miliarde euro în anul 2015), fiind influențate preponderent de instrumentele cu scadență scurtă (11,6 miliarde euro comparativ cu 8,5 miliarde euro la finele anului 2015). Participațiile la capital s-au majorat cu 3,9 miliarde euro (totalizând 49 miliarde euro la 31 decembrie 2016), fapt ce arată că partenerii nerezidenți au continuat să investească pe termen lung, în acțiuni și unități de fond ale companiilor românești.

Tabel 25. Activele externe de rezervă

	milioane euro	
	31 decembrie 2015	31 decembrie 2016
Rezervele internaționale ale României	35 485	37 905
Aur	3 247	3 664
Valute	32 238	34 242
Instituții de credit	3 512	4 240
Valute	3 512	4 240
Active externe de rezervă, din care:	38 997	42 145
Valute	35 750	38 481

Poziția netă a băncii centrale s-a majorat la sfârșitul anului 2016 până la 36,7 miliarde euro, pe fondul creșterii activelor externe ale acesteia de la 35,5 miliarde euro la 37,9 miliarde euro (Tabel 25). La finele anului 2016, rezervele internaționale ale României acopereau 6,3 luni de importuri de bunuri și servicii. Analiza în structură evidențiază intrări nete de capital (2,3 miliarde euro) și sume provenite din reevaluarea diferențelor de preț la aur și titluri de valoare (0,1 miliarde euro).

În ceea ce privește structura pe sectoare instituționale a poziției investiționale internaționale (Tabel 26), în anul 2016, sectorul societăților care acceptă depozite, exclusiv banca centrală a continuat să își diminueze soldul net debitor, de la 17,2 miliarde euro la 13,6 miliarde euro, prin contribuția simultană a activelor

(în creștere) și a pasivelor externe sub forma depozitelor (în diminuare). Activele externe ale instituțiilor de credit s-au majorat cu 20,7 la sută față de anul 2015 ajungând la 4 240 miliarde euro.

Tabel 26. Poziția investițională internațională

	31 decembrie 2015		31 decembrie 2016	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	-86 014	100,0	-83 753	100,0
Administrația publică	-28 278	32,9	-29 177	34,8
Banca centrală	33 963	-39,5	36 687	-43,8
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-17 189	20,0	-13 564	16,2
Alte sectoare, din care:	-74 509	86,6	-77 699	92,8
Societăți nefinanciare	-70 779	82,3	-73 949	88,3

Poziția net debitoare a sectorului administrației publice s-a majorat de la 28,3 miliarde euro la 29,2 miliarde euro, în creștere cu 3,2 la sută față de 31 decembrie 2015, pe fondul măririi soldului datoriei externe a acestui sector printr-o nouă emisiune de titluri de valoare și două redeschideri ale unei emisiuni din anul 2015.

Sectorul „Societăți nefinanciare” a consemnat o majorare a poziției net debitoare cu 4,5 la sută față de anul 2015, până la 73,9 miliarde euro, în condițiile în care participația la capitalul companiilor din România, creditele intra-grup și împrumuturile externe au continuat să reprezinte modalitățile principale de finanțare.

2. STRUCTURA POZIȚIEI INVESTIȚIONALE INTERNAȚIONALE

2.1. Active externe

La 31 decembrie 2016, soldul activelor externe a totalizat 61 163 milioane euro, în creștere cu 12,3 la sută față de finele anului precedent.

Structura activelor externe, pe principalele componente ale poziției investiționale, a menținut configurația anului anterior, activele de rezervă continuând să dețină ponderea majoritară (Tabel 27), dar în ușoară diminuare (62 la sută), urmate de componenta „alte investiții” (23,6 la sută), de investițiile directe în creștere cu 2,9 puncte procentuale (9,3 la sută) și de investițiile de portofoliu (5,2 la sută).

Soldul activelor externe de natura investițiilor directe a fost de 5 673¹⁹ milioane euro la finele anului 2016, peste nivelul anului 2015, ca urmare a majorării volumului creditelor intragrup acordate companiilor din străinătate.

¹⁹ Conform cadrului metodologic internațional BPM6, în prezentarea standard a poziției investiționale internaționale și datoriei externe brute/nete, principiul direcțional de prezentare a investițiilor directe este înlocuit cu principiul active/pasive. Soldul investiției directe în străinătate (principiul direcțional) a fost la sfârșitul anului 2016 de 728 milioane euro.

Tabel 27. Structura pe instrumente a activelor externe

	31 decembrie 2015		31 decembrie 2016	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	54 441	100,0	61 163	100,0
Investiții directe	3 478	6,4	5 673	9,3
Participații la capital	-101	-0,2	-88	-0,1
Instrumente de natura datoriei	3 579	6,6	5 761	9,4
Investiții de portofoliu	2 764	5,1	3 163	5,2
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	1 054	1,9	1 240	2,0
Instrumente de natura datoriei (termen lung)	1 685	3,1	1 920	3,1
Instrumente de natura datoriei (termen scurt)	25	0,0	3	0,0
Derivate financiare	5	0,0	6	0,0
Alte investiții	12 708	23,3	14 416	23,6
Alte participații	1 063	2,0	1 088	1,8
Împrumuturi	714	1,3	807	1,3
Credite comerciale și avansuri	5 231	9,6	5 888	9,6
Numerar și depozite	5 547	10,2	6 455	10,6
Alte active	152	0,3	177	0,3
Active de rezervă	35 485	65,2	37 905	62,0

Ponderea soldului investițiilor de portofoliu deținute de investitorii rezidenți (3 163 milioane euro) a crescut cu 0,1 puncte procentuale, iar structura pe instrumente a investițiilor de portofoliu relevă faptul că investitorii rezidenți au achiziționat, și în anul 2016, obligațiuni sau alte titluri de valoare pe termen lung, precum și acțiuni ale companiilor străine.

În perioada analizată, soldul poziției „alte investiții” a consemnat o majorare cu 13,4 la sută față de anul 2015, până la 14,4 miliarde euro.

La 31 decembrie 2016, rezervele internaționale ale României (valute plus aur) au însumat 37 905 milioane euro, nivel mai mare cu 2 420 milioane euro față de anul 2015, într-un context al continuării asigurării plăților de rate de capital și de dobândă aferente datoriei publice externe scadente și al unei noi emisiuni de titluri de stat.

Tabel 28. Structura pe sectoare instituționale a activelor externe

	31 decembrie 2015		31 decembrie 2016	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	54 440	100,0	61 163	100,0
Administrația publică	3 102	5,7	3 262	5,3
Banca centrală	35 522	65,2	37 945	62,0
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	4 371	8,0	5 265	8,6
Alte sectoare, din care:	11 446	21,0	14 692	24,0
Societăți nefinanciare	7 930	14,6	10 769	17,6

Structura pe sectoare instituționale a activelor externe (Tabel 28) reflectă faptul că, la 31 decembrie 2016, banca centrală a continuat să dețină ponderea majoritară (62 la sută) prin activele de rezervă, urmată de sectorul „Societăți nefinanciare” (17,6 la sută), societățile care acceptă depozite, exclusiv banca centrală (8,6 la sută) și administrația publică (5,3 la sută).

2.2. Pasive externe

Soldul pasivelor externe, la 31 decembrie 2016, a fost de 144 916 milioane euro, în creștere cu 3,2 la sută față de finele anului 2015 (Tabel 29).

	31 decembrie 2015		31 decembrie 2016	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	140 454	100,0	144 916	100,0
Investiții directe	67 166	47,8	75 059	51,8
Participații la capital	45 103	32,1	48 969	33,8
Instrumente de natura datoriei	22 062	15,7	26 091	18,0
Investiții de portofoliu	21 617	15,4	22 894	15,8
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	3 280	2,3	3 034	2,1
Instrumente de natura datoriei (termen lung)	18 322	13,0	19 766	13,6
Instrumente de natura datoriei (termen scurt)	15	0,0	94	0,1
Derivate financiare	3	0,0	4	0,0
Alte investiții	51 669	36,8	46 960	32,4
Alte participații	0	0,0	0	0,0
Împrumuturi	30 647	21,8	28 270	19,5
Credite comerciale și avansuri	5 225	3,7	6 001	4,1
Numerar și depozite	14 320	10,2	11 212	7,7
Alte pasive	226	0,2	222	0,2
Alocări de DST	1 252	0,9	1 255	0,9

Structura pasivelor externe pe principalele instrumente financiare relevă faptul că schimbarea în ierarhie începută în anul 2015 prin inversarea ponderilor celor două mari componente care contribuie la finanțare s-a consolidat pe parcursul anului 2016. Astfel, ponderea „investițiilor directe” (în creștere cu 4 puncte procentuale, până la 51,8 la sută) a devansat contribuția „altor investiții” (în scădere cu 4,4 puncte procentuale, până la 32,4 la sută). Finanțarea externă realizată în principal prin instrumente financiare de tipul investițiilor directe și secundar prin „alte investiții”, preponderent împrumuturi și depozite, care au avut o tendință de scădere accentuată cu 4,8 puncte procentuale, a fost influențată de rambursările în contul datoriei externe, dar și de diminuarea ratelor de *roll-over* pe termen lung în cazul instituțiilor de credit (*roll-over* 29,3 la sută).

La finele anului 2016, soldul pasivelor externe de natura investițiilor directe a fost de 75 059²⁰ milioane euro, mai mare cu 11,8 la sută față de 31 decembrie 2015, reprezentând 44,3 la sută din PIB, comparativ cu 41,9 la sută în anul anterior. Ponderea participațiilor nerezidenților la capitalul social al companiilor a consemnat o diminuare cu 1,7 puncte procentuale, iar cea a instrumentelor de datorie sub forma creditelor intragrup a înregistrat o creștere cu 2,3 puncte procentuale.

Investițiile directe sub forma creditelor intragrup au continuat să fie orientate către principalele sectoare ale economiei, cu precădere în industria prelucrătoare, construcții și tranzacții imobiliare, comerț, intermediari financiare și asigurări, precum și activități profesionale, științifice, tehnice, administrative și servicii suport.

Investitorii străini și-au majorat portofoliul de acțiuni necotate deținute în companii nefinanciare, bănci, asigurări și alte instituții de intermediere financiară, astfel că la sfârșitul anului 2016 acestea au însumat 44,4 miliarde euro. Acțiunile cotate pe piața de capital autohtonă, deținute de investitorii direcți nerezidenți, au scăzut la 3,9 miliarde euro și au avut ca principali emitenți companiile nefinanciare și societățile care acceptă depozite, exclusiv banca centrală. La finele anului 2016, investițiile nerezidenților în fonduri de investiții rezidente s-au menținut la nivelul anului anterior.

Structura geografică a capitalului străin de natura investiției directe și-a păstrat componența, investitorii provenind din țări cu potențial financiar precum Olanda, Germania, Austria, Franța, Cipru, Italia, Luxemburg și Elveția.

Soldul investițiilor străine directe pe regiuni de dezvoltare relevă distribuția cu precădere în regiunea București-Ilfov, urmată de Centru și Vest, Sud-Muntenia, Nord-Vest, Sud-Est și Sud-Vest-Oltenia. Regiunea Nord-Est a beneficiat în cea mai mică măsură de investiții străine directe și pe parcursul anului 2016.

La finele anului 2016, ponderea investițiilor de portofoliu în total pasive externe s-a majorat cu 0,4 puncte procentuale. Soldul investițiilor sub formă de participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții a înregistrat o ușoară scădere până la 3 034 milioane euro, iar cel aferent instrumentelor de natura datoriei pe termen lung (obligațiuni și titluri de stat) a fost de 19 766 milioane euro (majorare cu 0,6 puncte procentuale).

Perspectiva stabilă privind investițiile a fost menținută de agențiile de rating, asigurând, în continuare, accesul pe piețele externe de capital, astfel că Ministerul Finanțelor Publice a lansat noi emisiuni de titluri de stat pe piața de capital din România, dar și pe cea externă, la costuri scăzute, cu maturități sustenabile, asigurând creșterea scadenței medii prin evitarea vârfurilor de datorie și reducerea soldului acesteia pe termen scurt. Soldul titlurilor emise pe piața internă în euro și-a continuat

²⁰ Conform cadrului metodologic internațional BPM6, în structura standard a poziției investiționale internaționale și datoriei externe brute/nete, principiul direcțional de prezentare a investițiilor directe este înlocuit cu principiul active/pasive. Soldul investiției străine directe în România (principiul direcțional) a fost la sfârșitul anului 2016 de 70 113 milioane euro, rezultat din diminuarea participațiilor și creditelor primite de companiile investiție directă cu creditele acordate de acestea în cadrul grupului.

tendența de diminuare prin răscumpărarea în februarie 2016 a unei emisiuni de 1,5 miliarde euro, în timp ce soldul titlurilor emise în lei s-a majorat, iar deținătorii acestora sunt atât instituții de credit rezidente, cât și nerezidenți.

Percepția favorabilă asupra economiei românești a permis în continuare finanțarea de pe piețele externe, astfel că în anul 2016 a avut loc o emisiune de euroobligațiuni, în valoare de 2 miliarde euro, cu o maturitate de 12 ani și un cupon de 2,875 la sută, precum și două redeschideri ale unei emisiuni din anul 2015 în valoare de 1,25 miliarde euro.

Componenta „alte investiții” a însumat 46 960 milioane euro la 31 decembrie 2016, în scădere cu 9,1 la sută față de finele anului 2015, pe fondul continuării ieșirilor de capital sub forma plăților de rate aferente instrumentelor financiare de natura împrumuturilor și depozitelor.

Tabel 30. Structura pe sectoare instituționale a pasivelor externe

	31 decembrie 2015		31 decembrie 2016	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	140 454	100,0	144 916	100,0
Administrație publică	31 380	22,3	32 439	22,4
Banca centrală	1 560	1,1	1 258	0,9
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	21 559	15,3	18 829	13,0
Alte sectoare, din care:	85 955	61,2	92 390	63,8
Societăți nefinanciare	78 710	56	84 718	58,5

Structura pe sectoare instituționale a pasivelor externe s-a menținut și pe parcursul anului 2016 (Tabel 30), sectorul „Societăți nefinanciare” continuând să dețină ponderea majoritară (58,5 la sută), urmat de sectorul administrației publice, cu pondere în ușoară creștere (de la 22,3 la sută la 22,4 la sută), dinamică determinată de noile emisiuni care au fost contrabalansate de ajungerea la maturitate a unor titluri de stat. Societățile care acceptă depozite, exclusiv banca centrală au consemnat o pondere de 13 la sută, în scădere cu 2,3 puncte procentuale, datorită diminuării volumului depozitelor și ratelor scăzute de *roll-over* pe termen lung, iar banca centrală a avut o pondere de 0,9 la sută, în scădere cu 0,2 puncte procentuale.

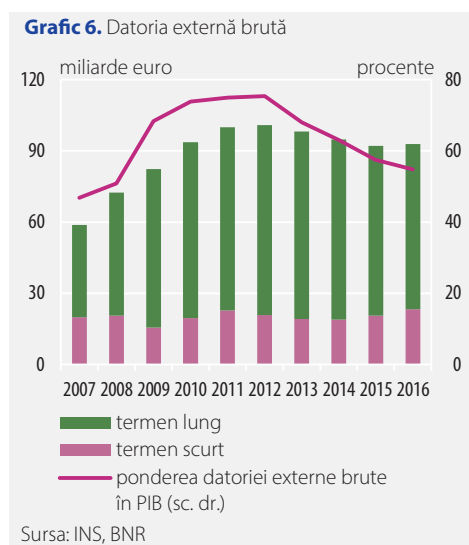
2.2.1. Datoria externă

Începând cu anul 2008, datoria externă brută a consemnat o evoluție ascendentă, având un maxim de 100 miliarde euro atins în anul 2012, fapt ce a relevat un necesar de finanțare accentuat, corelat cu evoluțiile indicatorilor macroeconomici interni și condițiile internaționale. Ulterior, s-a remarcat o tendință de reducere a datoriei externe brute (Grafic 6), pe fondul unor rambursări constante de rate de capital, atât în contul datoriei externe pe termen lung, cât și al datoriei externe pe termen scurt.

La 31 decembrie 2016, soldul datoriei externe brute²¹ a totalizat 92 910 milioane euro, în ușoară creștere (+0,9 la sută) față de finele anului precedent, datorită

²¹ Soldul datoriei externe brute este calculat pe bază *cash*, neincluzându-se dobânda acumulată și neajunsă la scadență.

diminuării soldului datoriei pe termen lung cu 2,5 la sută, în contrapondere cu creșterea accentuată a soldului datoriei pe termen scurt (+12,7 la sută).

Evoluția soldului datoriei externe pe termen lung pe parcursul anului 2016 a fost determinată de reducerea cu 6,1 la sută a datoriei externe private. Datoria externă publică²² a consemnat o majorare cu 2,2 la sută, iar datoria externă a băncii centrale a evidențiat o singură componentă, „alocări de DST de la FMI”, a cărei valoare s-a menținut la nivelul anului anterior. Soldul datoriei externe către FMI în contul angajamentului contractat de banca centrală a fost rambursat integral (Tabel 31).

Tabel 31. Datoria externă brută

	milioane euro	
	31 decembrie 2015	31 decembrie 2016
Datoria externă pe termen lung	71 424	69 645
Datoria publică	31 610	32 299
Datoria privată	38 441	36 091
Datoria băncii centrale, din care:	1 374	1 255
Împrumuturi de la FMI	122	0
Alocări de DST de la FMI	1 252	1 255
Datoria externă pe termen scurt	20 644	23 265
Datoria externă brută	92 068	92 910

Tabel 32. Structura pe valute a rezervelor valutare la BNR și a datoriei externe

	31 decembrie 2016			
	Rezervele valutare la BNR		Datoria externă	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	34 242	100,0	92 910	100,0
EUR	25 702	75,1	67 635	72,8
USD	4 037	11,8	8 775	9,4
GBP	1 124	3,3	58	0,1
JPY	1 246	3,6	498	0,5
XDR	1 259	3,7	1 267	1,4
CHF	47	0,1	2 204	2,4
RON	0	0,0	12 246	13,2
Alte valute	827	2,4	227	0,2

²² Datoria externă publică include împrumuturile externe contractate direct de MFP și autoritățile administrației publice locale, împrumuturile externe garantate de MFP și autoritățile administrației publice locale, în baza legislației privind datoria publică, inclusiv cele primite de MFP conform OUG nr. 99/2009 privind ratificarea Acordului *stand-by* dintre România și FMI, precum și titlurile de stat cumpărate de nerezidenți – calculate la valoarea de piață.

Datoria externă pe termen lung a însumat 69 645 milioane euro la finele anului 2016, cu 2,5 la sută mai puțin față de 31 decembrie 2015. Această evoluție a fost determinată de ieșirile nete de capital (-1 951 milioane euro), de variația prețurilor titlurilor de stat aflate în portofoliu (-360 milioane euro) și de influența variației cursurilor de schimb și a altor modificări (531 milioane euro).

Compoziția valutară a datoriei externe (72,8 la sută euro, 9,4 la sută dolari SUA) a fost echilibrat reprezentată în structura rezervelor valutare la BNR, în care euro și dolarul SUA au deținut 86,9 la sută (Tabel 32).

Structura pe creditori a datoriei externe pe termen lung, la 31 decembrie 2016, a consemnat menținerea băncilor private ca principal creditor (Tabel 33), cu ponderea cea mai importantă (29,1 la sută), dar în scădere cu 3,6 puncte procentuale, în timp ce creditorii oficiali și-au redus contribuția la 21,6 la sută (cu 1 punct procentual), datorită rambursării ratelor scadente în cadrul acordurilor de finanțare cu FMI, BERD, BIRD, BEI, FDS-CE. Dintre sursele private, instituțiile de credit străine au menținut creditarea economiei pe termen lung, dar și finanțarea sectorului „Administrația publică” printr-o nouă emisiune, care a majorat nivelul anterior al soldului investițiilor de portofoliu.

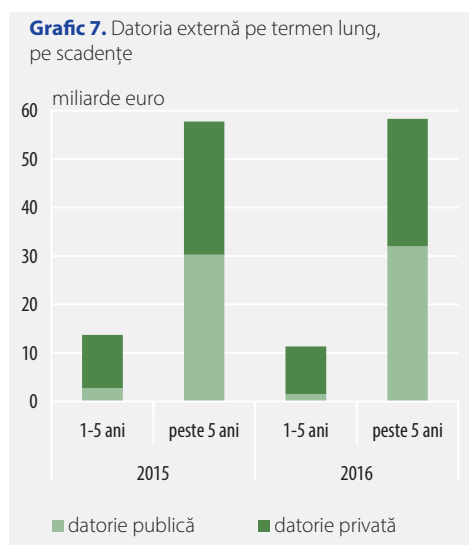
Tabel 33. Datoria externă brută – termen lung, pe creditori

	31 decembrie 2015		31 decembrie 2016	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	71 425	100,0	69 645	100,0
Împrumuturi de la organisme internaționale, din care:	16 126	22,6	15 071	21,6
BIRD	4 002	5,6	3 794	5,4
BEI	4 318	6,0	4 053	5,8
BERD	1 316	1,8	986	1,4
UE	3 500	4,9	3 500	5,0
FMI	1 374	1,9	1 255	1,8
FDS-CE	825	1,2	763	1,1
OECE	436	0,6	444	0,6
Investiții de portofoliu ale băncilor private	18 322	25,7	19 766	28,4
Împrumuturi financiare de la bănci private și alte instituții financiare	23 379	32,7	20 295	29,1
Alți creditori	13 597	19,0	14 513	20,8

Tabel 34. Datoria externă pe termen lung, pe scadențe

	31 decembrie 2015		31 decembrie 2016	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	71 424	100,0	69 645	100,0
1-5 ani	13 727	19,2	11 352	16,3
Datorie publică	2 693	3,8	1 536	2,2
Datorie privată	11 035	15,4	9 817	14,1
peste 5 ani	57 697	80,8	58 292	83,7
Datorie publică	30 268	42,4	32 019	46,0
Datorie privată	27 429	38,4	26 274	37,7

Structura pe scadențe a datoriei externe pe termen lung, la sfârșitul anului 2016,

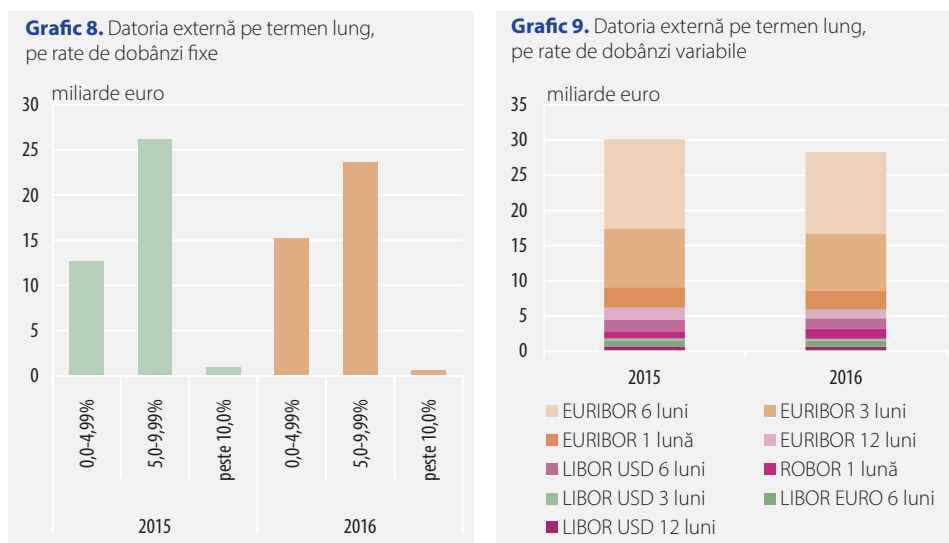

a evidențiat reducerea soldului datoriei externe cu scadențe cuprinse între 1-5 ani, concomitent cu majorarea soldului datoriei externe cu scadențe peste 5 ani (Tabel 34). În contextul unei creșteri a soldului datoriei externe publice comparativ cu anul anterior, se remarcă în continuare tendința de orientare către strategii privind managementul datoriei pe maturități, care să asigure evitarea potențialelor vârfuri de plată. Astfel, ponderea datoriei externe pe termen mai mare de 5 ani s-a menținut semnificativ peste cea a datoriei cu scadență între 1 și 5 ani (Grafic 7).

Tabel 35. Datoria externă pe termen lung, pe tipuri de dobânzi

	31 decembrie 2015		31 decembrie 2016	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	71 425	100,0	69 645	100,0
Dobânzi variabile, din care:	31 674	44,3	30 274	43,5
LIBOR USD 12 luni	667	0,9	617	0,9
LIBOR EURO 6 luni	850	1,2	861	1,2
LIBOR USD 3 luni	308	0,4	301	0,4
ROBOR 1 lună	872	1,2	1 378	2,0
LIBOR USD 6 luni	1 786	2,5	1 534	2,2
EURIBOR 12 luni	1 702	2,4	1 192	1,7
EURIBOR 1 lună	2 880	4,0	2 700	3,9
EURIBOR 3 luni	8 328	11,7	8 160	11,7
EURIBOR 6 luni	12 741	17,8	11 531	16,6
Dobânzi fixe	39 750	55,7	39 370	56,5
0,0-4,99%	12 690	17,8	15 182	21,8
5,0-9,99%	26 183	36,7	23 638	33,9
peste 10,0%	877	1,2	551	0,8

Structura pe tipuri de dobânzi a datoriei externe pe termen lung a evidențiat tendința de scădere, față de anul anterior, a soldului împrumuturilor cu cost variabil pe majoritatea tipurilor de dobândă (Tabel 35). Angajamentele cu dobândă fixă au manifestat o tendință de creștere pe banda 0-5 la sută, iar cele situate în intervalele imediat consecutive și-au menținut tendința de contractare. Este de menționat preocuparea pentru asigurarea unui serviciu al datoriei cât mai sustenabil pentru contracte de credit pe termen lung, prin reducerea ponderii dobânzilor variabile (Grafic 9) și majorarea ponderii celor fixe (Grafic 8).

Datoria externă pe termen lung a băncii centrale și a instituțiilor de credit a continuat să scadă pe parcursul anului 2016 (Tabel 36), evoluția fiind determinată de rambursările de rate scadente, dar și de retragerile de depozite ale nerezidenților, în timp ce datoria sectorului administrației publice și-a continuat majorarea, în principal prin noile emisiuni de titluri de valoare pe piețele de capital. Soldul angajamentelor pe termen lung ale societăților nefinanciare a înregistrat un nivel ușor sub cel consemnat la sfârșitul anului 2015, ponderea acestora în total reducându-se cu 0,4 puncte procentuale, până la 34,5 la sută.

Tabel 36. Structura pe sectoare instituționale a datoriei externe pe termen lung

	2015		2016	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	71 424	100,0	69 645	100,0
Administrația publică	31 359	43,9	32 120	46,1
Banca centrală	1 374	1,9	1 255	1,8
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	9 767	13,7	7 985	11,5
Alte sectoare, din care:	28 924	40,5	28 285	40,6
Societăți nefinanciare	24 914	34,9	24 034	34,5

Tabel 37. Structura pe instrumente a datoriei externe pe termen lung

	2015		2016	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	71 424	100,0	69 645	100,0
Instrumente de natura investiției directe	13 608	19,1	14 527	20,9
Împrumuturi	28 206	39,5	25 941	37,2
Credite comerciale și avansuri	382	0,5	271	0,4
Numerar și depozite	9 589	13,4	7 828	11,2
Titluri de natura datoriei	18 322	25,7	19 766	28,4
Alocări de DST	1 252	1,8	1 255	1,8
Alte pasive	66	0,1	57	0,1

Din punct de vedere al structurii pe instrumente financiare, evoluția datoriei externe pe termen lung (Tabel 37) a fost determinată de diminuarea ponderii împrumuturilor și depozitelor cu 2,3 puncte procentuale și respectiv 2,2 puncte procentuale, a creditelor comerciale cu 0,1 puncte procentuale, în opoziție cu majorarea ponderii instrumentelor de portofoliu sub forma titlurilor de valoare și a instrumentelor de natura investiției directe (2,7 și, respectiv, 1,8 puncte procentuale).

La sfârșitul anului 2016, datoria externă pe termen scurt a înregistrat 23 265 milioane euro, reprezentând 25 la sută din totalul datoriei externe brute. Sectoarele instituționale au contribuit variat la formarea acestui tip de datorie, sectorul societăților nefinanciare continuând să fie cel mai îndatorat (cu o pondere de 82,3 la sută, în creștere de la 74,9 la sută), urmat de „Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală” și de sectorul „Administrația publică” (Tabel 38).

Tabel 38. Structura pe sectoare instituționale a datoriei externe pe termen scurt

	2015		2016	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	20 644	100,0	23 265	100,0
Administrația publică	20	0,1	318	1,4
Banca centrală	186	0,9	3	0,0
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	4 561	22,1	3 182	13,7
Alte sectoare, din care:	15 877	76,9	19 762	84,9
Societăți nefinanciare	15 459	74,9	19 136	82,3

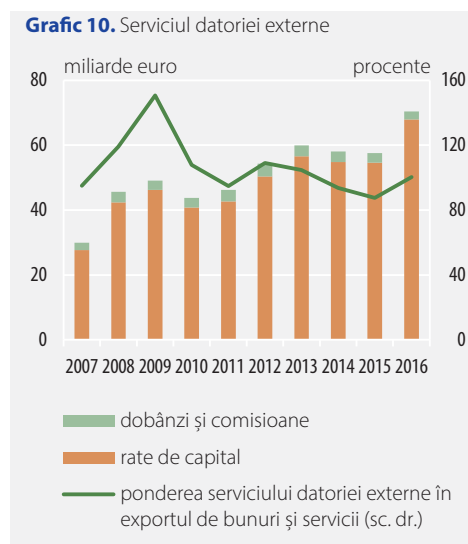
Sectorul societăților nefinanciare și sectorul societăților care acceptă depozite, exclusiv banca centrală au accesat și pe parcursul anului 2016 surse de finanțare externă pe termen scurt, relevate de rate de *roll-over* de 106,6 la sută și, respectiv, 84,5 la sută.

Tabel 39. Structura pe instrumente a datoriei externe pe termen scurt

	2015		2016	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	20 644	100,0	23 265	100,0
Instrumente de natura investiției directe	8 454	41,0	11 564	49,7
Împrumuturi	2 442	11,8	2 329	10,0
Credite comerciale și avansuri	4 842	23,5	5 730	24,6
Numerar și depozite	4 731	22,9	3 384	14,5
Titluri de natura datoriei	15	0,1	94	0,4
Alte pasive	160	0,8	165	0,7

Ponderea instrumentelor financiare de natura datoriei sub forma depozitelor atrase de instituțiile de credit, ca formă de finanțare pe termen scurt, s-a redus cu 8,4 puncte procentuale comparativ cu anul 2015, până la 14,5 la sută (Tabel 39). O schimbare în sensul majorării s-a produs în cazul instrumentelor financiare pe termen scurt de natura investiției directe, cu o creștere de 8,7 puncte procentuale, ajungând la 49,7 la sută, precum și în cazul componentelor de tipul creditelor comerciale și a titlurilor de stat pe termen scurt.

Analiza serviciului datoriei externe evidențiază o dublare a acestuia în perioada 2007-2013, marcând creșteri semnificative în anii 2008-2009, o moderată relaxare în anul 2010 și majorări importante în anii 2011-2013 (Grafic 10). După anii 2014-2015, când acesta s-a aflat sub nivelul de 60 miliarde euro, în anul 2016 serviciul datoriei

externe a depășit 70 miliarde euro, marcat fiind de răscumpărările de titluri de stat de și tranzacțiile de pe piața secundară, închideri de depozite ale nerezidenților și alte plăți către creditori multilaterali și privați conform angajamentelor scadente provenite din relații investiționale de tipul creditelor comerciale și investiției directe.

Serviciul datoriei externe, în anul 2016, a însumat 70 436 milioane euro, din care 67 885 milioane euro au reprezentat rate de capital și 2 550 milioane euro dobânzi și comisioane. Structura pe scadențe a serviciului datoriei externe

afert anului 2016 a consemnat o modificare față de anul anterior, manifestată prin diminuarea ponderii serviciului datoriei pe termen lung, de la 43,9 la sută în anul 2015 la 29,9 la sută, și prin majorarea serviciului datoriei externe pe termen scurt de la 56,1 la sută la 70,1 la sută.

Tabel 40. Serviciul datoriei externe (SDE)

	2015	2016
SDE (milioane euro)	57 570	70 436
SDE/PIB (%)	35,9	41,5
SDE/EXP* (%)	87,6	100,4
EXP* (milioane euro)	65 754	70 176

*) export de bunuri și servicii

Pe parcursul anului 2016, pe fondul unei majorări, serviciul datoriei externe a depășit ușor exporturile de bunuri și servicii, ajungând la 100,4 la sută din valoarea acestora (Tabel 40). Raportat la produsul intern brut, acesta și-a mărit ponderea până la 41,5 la sută, cu 5,6 puncte procentuale peste nivelul anului 2015.

Față de 2015, la finele anului 2016 datoria externă netă²³ s-a redus de la 42,9 miliarde euro la 37,7 miliarde euro, pe fondul scăderii datoriei externe nete a sectoarelor „Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală” (instituții de credit) și poziția „Alte sectoare” (Tabel 41). Datoria externă netă a sectorului „Societăți nefinanciare” s-a

²³ Se calculează ca diferență între pasivele și activele externe aferente tuturor instrumentelor de natura datoriei (împrumuturi, numerar și depozite, obligațiuni și instrumente de piață monetară, credite comerciale).

diminuat de la 14 miliarde euro până la 12,1 miliarde euro, spre deosebire de datoria externă netă provenită din investiția directă (creditele intragrup), a cărei valoare a crescut până la 20,1 miliarde euro, de la 18,3 miliarde euro în anul anterior.

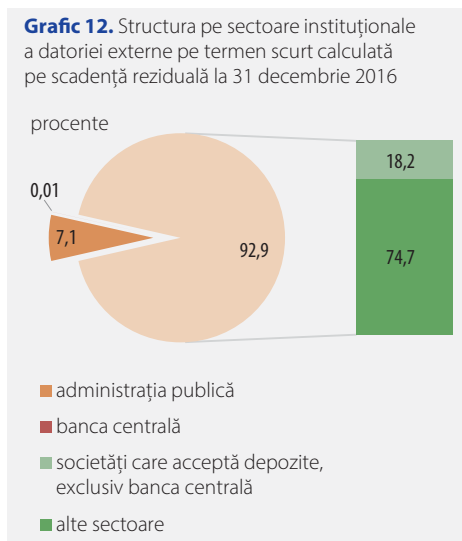
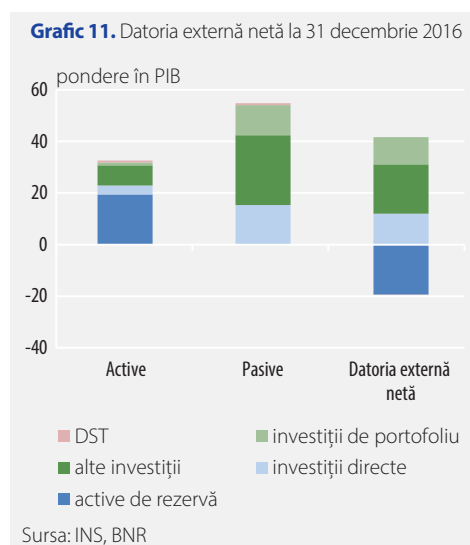
Tabel 41. Datoria externă netă la sfârșitul anului 2016

	milioane euro		
	Datoria externă brută	Active externe care au la bază instrumente de datorie	Datoria externă netă
Administrația publică	32 439	2 213	30 226
Numerar și depozite	224	8	217
Titluri de natura datoriei	19 694	10	19 684
Împrumuturi	12 507	60	12 447
Credite comerciale și avansuri	0	2 047	-2 047
Alte pasive/active	13	88	-74
Banca centrală	1 258	34 242	-32 984
Drepturi speciale de tragere (DST)	1 255	1 259	-4
Numerar și depozite	3	8 168	-8 165
Titluri de natura datoriei	0	24 814	-24 814
Împrumuturi	0	0	0
Alte pasive/active	0	0	0
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	11 162	5 187	5 975
Numerar și depozite	10 985	4 370	6 615
Titluri de natura datoriei	152	168	-16
Împrumuturi	0	631	-631
Alte pasive/active	25	19	7
Alte sectoare	21 961	7 850	14 110
Numerar și depozite	0	2 078	-2 078
Titluri de natura datoriei	14	1 745	-1 731
Împrumuturi	15 763	116	15 647
Credite comerciale și avansuri	6 001	3 840	2 160
Alte pasive/active	183	71	112
Investiția directă, instrumente de natura datoriei (credite intragrup)	26 091	5 761	20 330
Total	92 910	55 253	37 657

La 31 decembrie 2016, datoria externă netă a reprezentat 22,2 la sută din PIB, față de 26,8 la sută la sfârșitul anului 2015²⁴, ceea ce a condus la micșorarea soldului debitor al poziției investiționale internaționale de la 53,6 la sută la 49,4 la sută din PIB (Grafic 11).

²⁴ În același interval, datoria externă brută a coborât de la 57,4 la sută din PIB la 54,8 la sută din PIB.

Soldul datoriei externe pe termen scurt calculat la valoarea reziduală²⁵ a totalizat 37 852 milioane euro, din care datoria altor sectoare a reprezentat 74,7 la sută (Grafic 12). Administrația publică a avut o pondere identică, iar banca centrală o pondere mai redusă, cu impact favorabil asupra sustenabilității datoriei externe pe termen scurt a sectorului public. Raportul dintre rezervele valutare și datoria externă pe termen scurt calculată pe scadență reziduală s-a diminuat în anul 2016, la 90,5 la sută, de la 95,6 la sută în anul 2015, acoperind integral angajamentele scadente.

Din analiza principalilor indicatori de îndatorare rezultă că, în anul 2016, ponderea datoriei externe pe termen lung în PIB s-a diminuat la 41,1 la sută, ponderea datoriei externe pe termen scurt în PIB s-a majorat la 13,7 la sută, raportul dintre datoria externă brută și exporturile de bunuri și servicii a fost de 132,4 la sută, iar ponderea dobânzilor în exportul de bunuri și servicii s-a micșorat la 3,6 la sută. Rezervele internaționale ale României (valute plus aur) au acoperit 6,3 luni de importuri de bunuri și servicii la sfârșitul anului 2016. Raportul dintre rezervele valutare la Banca Națională a României și datoria externă pe termen scurt²⁶ a scăzut la 147,2 la sută la finalul anului 2016, comparativ cu 156,2 la sută la sfârșitul anului 2015.

²⁵ Soldul datoriei externe pe termen scurt la finele anului 2016 plus ratele aferente datoriei externe brute pe termen lung scadente în următoarele 12 luni (2017).

²⁶ Datoria externă brută cu scadență inițială de până la 1 an inclusiv.

Secțiune statistică

Balanța de plăți, 2015 – 2016

Componente	milioane euro					
	2015			2016		
	Credit	Debit	Sold	Credit	Debit	Sold
1. Contul curent	73 775	75 747	-1 972	78 035	81 533	-3 498
A. Bunuri și servicii	65 755	66 749	-994	70 177	71 708	-1 531
a. Bunuri	49 113	56 901	-7 788	52 170	61 424	-9 254
bunuri compilate conform metodologiei balanței de plăți	49 103	56 901	-7 798	52 192	61 424	-9 232
<i>merchandise</i> – export net	10	0	10	-22	0	-22
<i>merchandise</i> – bunuri achiziționate	-232	0	-232	-287	0	-287
<i>merchandise</i> – bunuri vândute	242	0	242	265	0	265
b. Servicii	16 642	9 848	6 794	18 007	10 284	7 723
servicii de prelucrare a bunurilor	2 567	172	2 395	2 631	202	2 429
transport	5 204	1 796	3 408	5 537	1 915	3 622
turism - călătorii	1 542	1 855	-313	1 568	1 930	-362
alte servicii	7 329	6 025	1 304	8 271	6 237	2 034
B. Venituri primare	2 319	6 092	-3 773	2 820	7 287	-4 467
remunerarea salariaților	606	45	561	702	66	636
venituri din investiții	277	5 902	-5 625	598	7 003	-6 405
alte venituri primare	1 436	145	1 291	1 520	218	1 302
C. Venituri secundare	5 701	2 906	2 795	5 038	2 538	2 500
administrația publică	1 866	1 717	149	1 670	1 524	146
alte sectoare	3 835	1 189	2 646	3 368	1 014	2 354
2. Contul de capital	4 013	112	3 901	4 412	152	4 260
A. Transferuri de capital	3 781	63	3 718	4 230	108	4 122
administrația publică	3 298	1	3 297	4 225	0	4 225
alte sectoare	483	62	421	5	108	-103
B. Achiziționarea/vânzarea de active nefinanciare neproduse	232	49	183	182	44	138
	Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net	Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net
3. Contul financiar	1 539	-741	2 280	5 044	3 494	1 550
A. Investiții directe	929	3 884	-2 955	1 143	5 656	-4 513
participații la capital	-139	3 591	-3 730	8	4 341	-4 333
participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor	9	3 080	-3 071	46	3 203	-3 157
reinvestirea profiturilor	-148	511	-659	-38	1 138	-1 176
instrumente de natura datoriei	1 068	293	775	1 135	1 315	-180
B. Investiții de portofoliu	300	305	-5	352	1 327	-975
participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	184	328	-144	128	-412	540
instrumente de natura datoriei	116	-23	139	224	1 739	-1 515
C. Derivate financiare	x	x	-24	x	x	38
D. Alte investiții	934	-4 930	5 864	1 253	-3 489	4 742
participații la capital, altele decât cele de natura investiției directe și de portofoliu	11	0	11	1	0	1
numerar și depozite	602	-1 743	2 345	567	-3 095	3 662
împrumuturi	264	-3 180	3 444	86	-1 161	1 247
credite comerciale și avansuri	-271	17	-288	576	764	-188
alte creanțe/angajamente externe	327	-24	351	23	3	20
drepturi speciale de tragere	0	0	0	0	0	0
E. Active de rezervă BNR	-600	0	-600	2 258	0	2 258
4. Erori și omisiuni (net)	x	x	351	x	x	788

*) „+” creștere; „-” scădere

Notă: Datorită rotunjirilor este posibil ca totalurile să nu corespundă exact sumei componentelor.

Balanța de plăți trimestrială, 2016						
Componente	milioane euro					
	Trim. I			Trim. II		
	Credit	Debit	Sold	Credit	Debit	Sold
1. Contul curent	18 589	18 762	-173	19 220	21 256	-2 036
A. Bunuri și servicii	16 664	16 703	-39	17 446	17 766	-320
a. Bunuri	12 508	14 380	-1 872	12 992	15 284	-2 292
bunuri compilate conform metodologiei balanței de plăți	12 526	14 380	-1 854	12 985	15 284	-2 299
<i>merchandise</i> – export net	-18	0	-18	7	0	7
<i>merchandise</i> – bunuri achiziționate	-86	0	-86	-57	0	-57
<i>merchandise</i> – bunuri vândute	68	0	68	64	0	64
b. Servicii	4 156	2 323	1 833	4 454	2 482	1 972
servicii de prelucrare a bunurilor	635	48	587	648	49	599
transport	1 273	434	839	1 389	462	927
turism - călătorii	343	388	-45	376	455	-79
alte servicii	1 905	1 453	452	2 041	1 516	525
B. Venituri primare	593	1 341	-748	565	2 927	-2 362
remunerarea salariaților	173	9	164	177	22	155
venituri din investiții	149	1 282	-1 133	158	2 852	-2 694
alte venituri primare	271	50	221	230	53	177
C. Venituri secundare	1 332	718	614	1 209	563	646
administrația publică	570	473	97	371	280	91
alte sectoare	762	245	517	838	283	555
2. Contul de capital	1 342	28	1 314	1 275	14	1 261
A. Transferuri de capital	1 287	11	1 276	1 239	10	1 229
administrația publică	1 286	0	1 286	1 237	0	1 237
alte sectoare	1	11	-10	2	10	-8
B. Achiziționarea/vânzarea de active nefinanciare neproduse	55	17	38	36	4	32
	Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net	Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net
3. Contul financiar	1 273	157	1 116	1 375	1 328	47
A. Investiții directe	252	1 102	-850	150	1 377	-1 227
participații la capital	18	843	-825	14	853	-839
participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor	27	582	-555	23	372	-349
reinvestirea profiturilor	-9	261	-270	-9	481	-490
instrumente de natura datoriei	234	259	-25	136	524	-388
B. Investiții de portofoliu	154	82	72	-56	-402	346
participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	76	-454	530	35	28	7
instrumente de natura datoriei	78	536	-458	-91	-430	339
C. Derivate financiare	x	x	2	x	x	6
D. Alte investiții	1 517	-1 027	2 544	848	353	495
participații la capital, altele decât cele de natura investiției directe și de portofoliu	1	0	1	0	0	0
numerar și depozite	1 084	-1 193	2 277	529	-773	1 302
împrumuturi	14	-272	286	69	15	54
credite comerciale și avansuri	379	411	-32	289	513	-224
alte creanțe/angajamente externe	39	27	12	-39	598	-637
drepturi speciale de tragere	0	0	0	0	0	0
E. Active de rezervă BNR	-652	0	-652	427	0	427
4. Erori și omisiuni (net)	x	x	-25	x	x	822

*) „+” creștere; „-” scădere

Notă: Datorită rotunjirilor este posibil ca totalurile să nu corespundă exact sumei componentelor.

milioane euro						Componente
Trim. III			Trim. IV			
Credit	Debit	Sold	Credit	Debit	Sold	
20 339	21 016	-677	19 887	20 499	-612	1. Contul curent
17 794	18 145	-351	18 273	19 094	-821	A. Bunuri și servicii
13 212	15 535	-2 323	13 458	16 225	-2 767	a. Bunuri
13 215	15 535	-2 320	13 466	16 225	-2 759	bunuri compilate conform metodologiei balanței de plăți
-3	0	-3	-8	0	-8	<i>merchanted</i> – export net
-70	0	-70	-74	0	-74	<i>merchanted</i> – bunuri achiziționate
67	0	67	66	0	66	<i>merchanted</i> – bunuri vândute
4 582	2 610	1 972	4 815	2 869	1 946	b. Servicii
668	46	622	680	59	621	servicii de prelucrare a bunurilor
1 416	494	922	1 459	525	934	transport
466	581	-115	383	506	-123	turism - călătorii
2 032	1 489	543	2 293	1 779	514	alte servicii
1 062	2 124	-1 062	600	895	-295	B. Venituri primare
164	20	144	188	15	173	remunerarea salariaților
138	2 047	-1 909	153	822	-669	venituri din investiții
760	57	703	259	58	201	alte venituri primare
1 483	747	736	1 014	510	504	C. Venituri secundare
500	364	136	229	407	-178	administrația publică
983	383	600	785	103	682	alte sectoare
1 257	96	1 161	538	14	524	2. Contul de capital
1 216	87	1 129	488	0	488	A. Transferuri de capital
1 215	0	1 215	487	0	487	administrația publică
1	87	-86	1	0	1	alte sectoare
41	9	32	50	14	36	B. Achiziționarea/vânzarea de active nefinanciare neproduse
Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net	Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net	
2 529	1 175	1 354	-133	834	-967	3. Contul financiar
254	1 458	-1 204	487	1 719	-1 232	A. Investiții directe
-2	924	-926	-22	1 721	-1 743	participații la capital
7	348	-341	-11	1 901	-1 912	participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor
-9	576	-585	-11	-180	169	reinvestirea profiturilor
256	534	-278	509	-2	511	instrumente de natura datoriei
122	712	-590	132	935	-803	B. Investiții de portofoliu
30	-57	87	-13	71	-84	participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții
92	769	-677	145	864	-719	instrumente de natura datoriei
x	x	35	x	x	-5	C. Derivate financiare
417	-995	1 412	-1 529	-1 820	291	D. Alte investiții
0	0	0	0	0	0	participații la capital, altele decât cele de natura investiției directe și de portofoliu
226	-354	580	-1 272	-775	-497	numerar și depozite
44	-701	745	-41	-203	162	împrumuturi
85	43	42	-177	-203	26	credite comerciale și avansuri
62	17	45	-39	-639	600	alte creanțe/angajamente externe
0	0	0	0	0	0	drepturi speciale de tragere
1 701	0	1 701	782	0	782	E. Active de rezervă BNR
x	x	870	x	x	-879	4. Erori și omisiuni (net)

Poziția investițională internațională a României, 2009 – 2016								
Sectoare instituționale	milioane euro, sfârșitul perioadei							
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
I. Banca centrală	24 051	25 738	25 831	25 585	29 644	32 942	33 963	36 687
Active externe, <i>din care:</i>	30 888	35 982	37 283	35 444	35 464	35 540	35 522	37 945
Rezerva valutară	28 303	32 432	33 193	31 206	32 525	32 216	32 238	34 242
Aur monetar	2 556	3 518	4 058	4 207	2 910	3 290	3 247	3 664
Pasive externe, <i>din care:</i>	6 838	10 244	11 452	9 859	5 820	2 598	1 560	1 258
Numerar și depozite	79	22	53	57	10	3	186	3
Împrumuturi de la FMI	5 686	9 083	10 231	8 654	4 708	1 421	122	0
Alocări DST	1 073	1 139	1 168	1 148	1 102	1 173	1 252	1 255
II. Administrația publică	-11 241	-15 965	-20 288	-22 998	-27 298	-29 807	-28 278	-29 177
Active externe, <i>din care:</i>	2 366	2 592	2 734	2 575	2 567	2 834	3 102	3 262
Alte investiții, <i>din care:</i>	2 366	2 592	2 734	2 575	2 567	2 834	3 102	3 252
alte participații	630	713	797	785	868	945	1 027	1 049
credite comerciale și avansuri	1 623	1 761	1 781	1 715	1 625	1 810	1 985	2 047
Pasive externe, <i>din care:</i>	13 607	18 557	23 022	25 573	29 865	32 641	31 380	32 439
Investiții de portofoliu	3 329	4 275	6 098	9 500	14 214	17 999	18 153	19 694
instrumente de natura datoriei	3 329	4 275	6 098	9 500	14 214	17 999	18 153	19 694
Alte investiții, <i>din care:</i>	10 278	14 282	16 923	16 072	15 652	14 641	13 227	12 745
numerar și depozite	80	115	132	92	92	215	5	224
împrumuturi	10 172	14 139	16 062	15 952	15 535	14 403	13 197	12 507
III. Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-26 020	-27 912	-28 749	-27 094	-23 875	-18 996	-17 189	-13 564
Active externe, <i>din care:</i>	3 156	2 722	1 975	2 303	2 208	3 538	4 371	5 265
Investiții directe	191	109	36	41	42	42	44	33
participații la capital	191	109	36	41	40	42	41	31
instrumente de natura datoriei	0	0	0	0	2	0	3	2
Investiții de portofoliu	301	557	403	414	578	641	294	212
participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	2	82	33	31	19	23	1	44
instrumente de natura datoriei	299	475	370	383	559	618	293	168
Alte investiții, <i>din care:</i>	2 664	2 056	1 536	1 848	1 588	2 855	4 033	5 019
numerar și depozite	2 318	1 721	1 158	1 369	1 348	2 401	3 419	4 370
împrumuturi	311	285	344	413	214	439	597	631
alte creanțe externe	35	50	34	66	26	14	18	19
Pasive externe, <i>din care:</i>	29 176	30 634	30 724	29 397	26 083	22 534	21 559	18 829
Investiții directe	6 476	6 571	6 501	7 137	6 658	5 625	6 257	6 350
participații la capital	6 476	6 571	6 501	7 137	6 657	5 623	6 249	6 346
instrumente de natura datoriei	0	0	0	0	1	3	8	4
Investiții de portofoliu	233	162	93	278	560	882	1 152	1 469
participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	56	36	50	60	394	678	982	1 317
instrumente de natura datoriei	177	126	43	218	166	204	171	152
Alte investiții, <i>din care:</i>	22 467	23 901	24 130	21 982	18 866	16 027	14 150	11 010
numerar și depozite	22 256	23 854	24 098	21 321	18 724	15 852	14 129	10 985
alte angajamente externe	211	47	31	661	141	175	21	25

continuare

Sectoare instituționale	milioane euro, sfârșitul perioadei							
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
IV. Alte sectoare	-61 604	-60 856	-62 352	-66 121	-67 421	-69 617	-74 509	-77 699
<i>Active externe, din care:</i>	8 067	10 237	11 419	11 570	11 978	13 554	11 446	14 692
Investiții directe	1 528	1 800	1 939	1 641	1 657	2 540	3 434	5 640
participații la capital	120	272	337	304	394	65	-142	-118
instrumente de natura datoriei	1 408	1 528	1 602	1 337	1 263	2 475	3 577	5 759
Investiții de portofoliu	892	1 025	1 206	1 640	1 770	1 795	2 470	2 940
participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	402	502	692	879	844	806	1 054	1 195
instrumente de natura datoriei	490	523	514	761	926	989	1 417	1 745
Alte investiții, din care:	5 647	7 422	8 274	8 289	8 550	9 208	5 536	6 105
numerar și depozite	1 313	1 747	2 173	2 446	2 614	2 984	2 122	2 078
împrumuturi	2 539	2 994	3 188	3 162	3 163	3 391	117	116
credite comerciale și avansuri	1 751	2 612	2 767	2 468	2 573	2 562	3 247	3 840
alte creanțe externe	43	70	147	214	201	271	50	71
<i>Pasive externe, din care:</i>	69 671	71 093	73 771	77 691	79 399	83 170	85 955	92 390
Investiții directe	42 624	45 012	47 637	50 925	54 381	56 892	60 909	68 709
participații la capital	29 124	28 961	30 503	32 131	34 057	37 641	38 854	42 623
instrumente de natura datoriei	13 500	16 051	17 134	18 794	20 325	19 250	22 055	26 086
Investiții de portofoliu	1 357	1 377	1 330	2 334	1 994	2 265	2 312	1 731
participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	1 332	1 336	1 289	2 334	1 990	2 251	2 298	1 717
instrumente de natura datoriei	25	41	41	0	4	14	14	14
Alte investiții, din care:	25 690	24 704	24 804	24 431	23 022	24 009	22 732	21 947
împrumuturi	24 273	22 956	22 764	22 565	21 362	22 429	17 328	15 763
credite comerciale și avansuri	1 417	1 744	1 972	1 847	1 564	1 514	5 222	6 001
alte angajamente externe	0	4	69	19	95	64	182	183
Poziția netă	-74 814	-78 995	-85 558	-90 628	-88 950	-85 478	-86 013	-83 753
Active externe	44 477	51 533	53 411	51 892	52 218	55 465	54 441	61 163
Pasive externe	119 291	130 528	138 969	142 520	141 168	140 943	140 454	144 916

Rezerva internațională brută a României, 2009 – 2016

	milioane euro, sfârșitul perioadei							
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Banca Națională a României	30 858	35 951	37 252	35 413	35 435	35 506	35 485	37 905
Aur	2 556	3 518	4 058	4 207	2 910	3 290	3 247	3 664
Rezerva valutară	28 302	32 432	33 194	31 206	32 525	32 216	32 238	34 242
Bănci comerciale	2 716	2 298	1 639	1 892	2 035	3 285	3 512	4 240
Valute	2 716	2 298	1 639	1 892	2 035	3 285	3 512	4 240
Rezerva internațională brută, din care:	33 574	38 249	38 891	37 305	37 470	38 791	38 997	42 145
Rezerva valutară brută	31 018	34 731	34 833	33 098	34 559	35 501	35 750	38 482

Evoluția indicatorilor de îndatorare externă, 2009 – 2016

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	milioane euro							
Datorie externă (DE)	82 304	93 624	99 926	100 857	98 069	94 744	92 069	92 910
Termen lung (TL)	66 715	74 075	77 131	79 936	78 860	75 829	71 425	69 645
Termen scurt (TS)	15 589	19 549	22 795	20 921	19 209	18 915	20 644	23 265
PIB	120 483	126 816	133 344	133 610	144 254	150 327	160 328	169 563
Exportul de bunuri și servicii (EXP)	32 562	40 573	48 799	49 777	57 308	61 909	65 755	70 177
Importul de bunuri și servicii (IMP)	40 631	48 697	56 526	56 568	58 422	62 376	66 749	71 708
Serviciul datoriei externe (SDE)	49 038	43 775	46 232	54 268	58 251	58 019	57 570	70 436
Rate de capital	46 252	40 745	42 631	50 339	54 873	54 768	54 640	67 885
termen lung (TL)	10 164	12 756	12 932	16 391	22 544	21 879	23 247	19 136
termen scurt (TS)	36 088	27 989	29 699	33 948	32 329	32 889	31 393	48 750
Rate de dobândă (DOB)	2 786	3 030	3 601	3 929	3 378	3 251	2 931	2 550
termen lung (TL)	2 108	1 940	2 207	2 273	2 032	2 224	2 039	1 906
termen scurt (TS)	678	1 090	1 394	1 656	1 346	1 026	892	644
Rezerva internațională a României (RI)	30 859	35 951	37 252	35 413	35 435	35 506	35 485	37 905
	procente							
DE/PIB	68,3	73,8	74,9	75,5	68,0	63,0	57,4	54,8
TL/PIB	55,4	58,4	57,8	59,8	54,7	50,4	44,5	41,1
DE/EXP	252,8	230,8	204,8	202,6	171,1	153,0	140,0	132,4
TL/EXP	204,9	182,6	158,1	160,6	137,6	122,5	108,6	99,2
SDE/EXP	150,6	107,9	94,7	109,0	101,6	93,7	87,6	100,4
SDE/PIB	40,7	34,5	34,7	40,6	40,4	38,6	35,9	41,5
SDE/RI	158,9	121,8	124,1	153,2	164,4	163,4	162,2	185,8
DOB/EXP	8,6	7,5	7,4	7,9	5,9	5,3	4,5	3,6
TS/DE	18,9	20,9	22,8	20,7	19,6	20,0	22,4	25,0
Multilaterale/DE	13,4	26,8	29,5	27,8	24,2	20,5	17,7	16,3
	număr de luni							
RI/IMP	9,1	8,9	7,9	7,5	7,3	6,8	6,4	6,3

Poziția investițională internațională a României la 31 decembrie 2016 pe sectoare instituționale

Sectoare instituționale	milioane euro					
	Stoc la începutul perioadei	Tranzacții	Modificări din prețuri	Alte ajustări	Modificări din variația cursului de schimb	Stoc la sfârșitul perioadei
I. Administrația publică	-28 278	-1 139	360	-26	-94	-29 176
Active externe	3 102	69	0	0	91	3 262
Investiții de portofoliu	0	10	0	0	0	10
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	0	10	0	0	0	10
Derivate financiare	0	0	0	0	0	0
Alte investiții	3 102	59	0	0	91	3 252
Alte participații	1 026	0	0	0	23	1 049
Credite comerciale și avansuri	1 985	-3	0	0	66	2 047
credite comerciale și avansuri pe termen lung	1 985	-3	0	0	66	2 047
Credite financiare	0	60	0	0	0	60
Depozite	6	2	0	0	0	8
Alte active	85	0	0	0	3	88
alte active pe termen lung	5	0	0	0	0	5
alte active pe termen scurt	79	0	0	0	3	82
Pasive externe	31 380	1 208	-360	26	185	32 438
Investiții de portofoliu	18 153	1 751	-360	9	140	19 694
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	18 138	1 672	-360	9	142	19 600
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	15	80	0	0	-1	94
Alte investiții	13 227	-544	0	16	45	12 744
Credite comerciale și avansuri	2	0	0	-2	0	0
credite comerciale și avansuri pe termen lung	2	0	0	-2	0	0
Credite financiare	13 197	-766	0	27	48	12 507
credite financiare pe termen lung	13 197	-766	0	27	48	12 507
Depozite	5	223	0	0	-4	224
Alte pasive	23	-1	0	-8	0	13
alte pasive pe termen lung	23	-1	0	-8	0	13
alte pasive pe termen scurt	0	0	0	0	0	0
II. Banca centrală	33 962	2 564	134	0	26	36 687
Active externe	35 522	2 259	134	0	30	37 945
Alte investiții	37	1	0	0	1	39
Alte participații	37	1	0	0	1	39
Rezerve	35 485	2 258	134	0	29	37 905
Aur	3 247	0	417	0	0	3 664
Rezerva valutară	32 238	2 258	-284	0	29	34 241
Pasive externe	1 560	-305	0	0	4	1 258
Alte investiții	1 560	-305	0	0	4	1 258
Credite financiare	122	-123	0	0	0	0
credite financiare pe termen lung (FMI)	122	-123	0	0	0	0
Depozite	186	-183	0	0	0	3
Alocări de DST	1 252	0	0	0	3	1 255

continuare

Sectoare instituționale	milioane euro					
	Stoc la începutul perioadei	Tranzacții	Modificări din prețuri	Alte ajustări	Modificări din variația cursului de schimb	Stoc la sfârșitul perioadei
III. Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-17 189	3 477	128	-30	50	-13 564
Active externe	4 371	836	-17	69	6	5 265
Investiții directe	44	-10	0	0	0	33
Participații la capital	41	-10	0	0	0	31
Instrumente de natura datoriei	3	0	0	0	0	3
Investiții de portofoliu	294	-66	-17	0	1	212
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	1	37	5	0	2	44
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	290	-99	-22	0	-1	168
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	3	-3	0	0	0	0
Derivate financiare	0	-70	0	70	0	0
Alte investiții	4 033	981	0	0	5	5 019
Credite financiare	597	28	0	0	6	631
credite financiare pe termen lung	513	4	0	0	7	523
credite financiare pe termen scurt	84	24	0	0	-1	108
Numerar și depozite	3 419	952	0	0	-1	4 370
Alte active	18	1	0	0	0	19
alte active pe termen lung	0	0	0	0	0	0
alte active pe termen scurt	18	1	0	0	0	19
Pasive externe	21 559	-2 641	-145	99	-44	18 829
Investiții directe	6 257	442	-143	-180	-25	6 350
Participații la capital	6 249	445	-143	-180	-25	6 346
Instrumente de natura datoriei	8	-3	0	0	0	4
Investiții de portofoliu	1 152	110	-1	218	-9	1 469
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	982	127	-1	218	-9	1 317
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	171	-18	-1	0	0	152
Derivate financiare	0	-61	0	61	0	0
Alte investiții	14 150	-3 131	0	0	-9	11 010
Depozite	14 129	-3 135	0	0	-10	10 985
depozite pe termen lung	9 589	-1 761	0	0	0	7 828
depozite pe termen scurt	4 540	-1 373	0	0	-10	3 156
Alte pasive	21	4	0	0	0	25
alte pasive pe termen scurt	21	4	0	0	0	25
IV. Alte sectoare	-74 509	-3 352	-619	665	116	-77 699
Active externe	11 446	1 523	65	1 632	25	14 692
Investiții directe	3 434	1 153	0	1 039	14	5 640
Participații la capital	-142	18	0	5	0	-118
Instrumente de natura datoriei	3 577	1 135	0	1 033	13	5 759
Investiții de portofoliu	2 470	407	63	0	0	2 940
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	1 054	92	49	0	1	1 195
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	1 395	335	13	0	-1	1 742
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	22	-19	0	0	0	3
Derivate financiare	5	-249	2	247	0	6

continuare

Sectoare instituționale	milioane euro					
	Stoc la începutul perioadei	Tranzacții	Modificări din prețuri	Alte ajustări	Modificări din variația cursului de schimb	Stoc la sfârșitul perioadei
Alte investiții	5 536	212	0	346	11	6 105
Credite comerciale și avansuri	3 247	579	0	5	11	3 840
credite comerciale și avansuri pe termen lung	404	-100	0	0	3	307
credite comerciale și avansuri pe termen scurt	2 842	678	0	5	8	3 533
Credite financiare	117	-2	0	0	1	116
credite financiare pe termen lung	74	-12	0	0	1	63
credite financiare pe termen scurt	43	10	0	0	0	53
Depozite	2 122	-386	0	342	1	2 078
Alte active	50	22	0	0	-1	71
alte active pe termen lung	7	-1	0	0	0	6
alte active pe termen scurt	43	23	0	0	-1	65
Pasive externe	85 955	4 875	684	967	-91	92 390
Investiții directe	60 909	5 215	728	1 980	-122	68 709
Participații la capital	38 854	3 896	728	-675	-180	42 623
Instrumente de natura datoriei	22 055	1 319	0	2 655	58	26 086
Investiții de portofoliu	2 312	-534	-46	5	-6	1 731
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	2 298	-539	-42	5	-6	1 717
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	14	5	-4	0	0	14
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	0	0	0	0	0	0
Derivate financiare	3	-296	2	294	1	4
Alte investiții	22 732	491	0	-1 312	36	21 947
Credite comerciale și avansuri	5 222	763	0	1	15	6 001
credite comerciale și avansuri pe termen lung	380	-111	0	0	2	271
credite comerciale și avansuri pe termen scurt	4 842	874	0	1	13	5 730
Credite financiare	17 328	-273	0	-1 312	21	15 763
credite financiare pe termen lung	14 886	-181	0	-1 287	15	13 434
credite financiare pe termen scurt	2 442	-92	0	-25	5	2 329
Depozite	0	0	0	0	0	0
Alte pasive	182	0	0	0	1	183
alte pasive pe termen lung	43	-1	0	0	1	43
alte pasive pe termen scurt	139	1	0	0	0	140
Total	-86 013	1 550	2	610	98	-83 753

Notă: Datorită rotunjirilor este posibil ca totalurile să nu corespundă exact sumei componentelor.

Poziția investițională internațională a României la 31 decembrie 2016 pe componente						
Componente	milioane euro					
	Stoc la începutul perioadei	Tranzacții	Modificări din prețuri	Alte ajustări	Modificări din variația cursului de schimb	Stoc la sfârșitul perioadei
Total, din care:	-86 013	1 550	2	610	98	-83 753
Active externe	54 441	4 687	182	1 702	151	61 162
Investiții directe	3 478	1 143	0	1 039	14	5 673
Investiții de portofoliu	2 764	352	46	0	1	3 162
Derivate financiare	5	-319	2	317	0	6
Alte investiții	12 708	1 253	0	346	108	14 415
Rezerve	35 485	2 258	134	0	29	37 905
Pasive externe	140 454	3 137	180	1 092	54	144 916
Investiții directe	67 166	5 656	585	1 800	-147	75 059
Investiții de portofoliu	21 617	1 327	-407	232	125	22 894
Derivate financiare	3	-357	2	355	1	3
Alte investiții	51 669	-3 490	0	-1 295	76	46 959
Poziția netă	-86 013	1 550	2	610	98	-83 753
Investiții directe	-63 688	-4 513	-585	-761	161	-69 386
Investiții de portofoliu	-18 853	-975	453	-232	-124	-19 731
Derivate financiare	2	38	0	-38	-1	2
Alte investiții	-38 960	4 742	0	1 642	32	-32 544
Rezerve	35 485	2 258	134	0	29	37 905
Active externe	54 441	4 687	182	1 702	151	61 162
Investiții directe	3 478	1 143	0	1 039	14	5 673
Participații la capital	-101	8	0	5	0	-88
Alte capitaluri	3 579	1 135	0	1 033	13	5 761
Investiții de portofoliu	2 764	352	46	0	1	3 162
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	1 054	128	55	0	3	1 239
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	1 685	246	-9	0	-2	1 920
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	25	-22	0	0	0	3
Derivate financiare	5	-319	2	317	0	6
Alte investiții	12 708	1 253	0	346	108	14 415
Alte participații	1 063	1	0	0	24	1 089
Credite comerciale și împrumuturi	5 946	662	0	5	83	6 695
credite comerciale și împrumuturi pe termen lung	2 976	-51	0	0	76	3 000
credite comerciale și împrumuturi pe termen scurt	2 970	713	0	5	7	3 694
Numerar și depozite	5 547	567	0	342	0	6 455
Alte active	153	23	0	0	2	177
termen lung	12	-1	0	0	0	11
termen scurt	140	24	0	0	2	166
Active de rezervă (BNR)	35 485	2 258	134	0	29	37 905
Aur monetar	3 247	0	417	0	0	3 664
Rezerva valutară	32 238	2 258	-284	0	29	34 241
Pasive externe	140 454	3 137	180	1 092	54	144 916
Investiții directe	67 166	5 656	585	1 800	-147	75 059
Participații la capital	45 103	4 341	585	-855	-205	48 968
Alte capitaluri	22 062	1 316	0	2 655	58	26 091

continuare

Componente	milioane euro					
	Stoc la începutul perioadei	Tranzacții	Modificări din prețuri	Alte ajustări	Modificări din variația cursului de schimb	Stoc la sfârșitul perioadei
Investiții de portofoliu	21 617	1 327	-407	232	125	22 894
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	3 280	-412	-42	223	-14	3 034
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	18 322	1 659	-365	9	141	19 766
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	15	80	0	0	-1	94
Derivate financiare	3	-357	2	355	1	3
Alte investiții	51 669	-3 490	0	-1 295	76	46 959
Credite comerciale și împrumuturi	35 872	-398	0	-1 287	84	34 271
credite comerciale și împrumuturi pe termen lung	28 588	-1 180	0	-1 262	66	26 212
credite comerciale și împrumuturi pe termen scurt	7 284	782	0	-25	18	8 059
Numerar și depozite	14 320	-3 095	0	0	-13	11 212
Alte pasive	226	3	0	-9	1	222
termen lung	66	-1	0	-8	1	57
termen scurt	160	5	0	0	1	165
Alocări de DST	1 252	0	0	0	3	1 255

Lista graficelor

Grafic 1	Contul curent și contul de capital	9
Grafic 2	Fluxurile financiare nete	9
Grafic 3	Structura contului curent	11
Grafic 4	Evoluția lunară a exportului și a importului de bunuri	13
Grafic 5	Poziția investițională internațională	28
Grafic 6	Datoria externă brută	35
Grafic 7	Datoria externă pe termen lung, pe scadențe	37
Grafic 8	Datoria externă pe termen lung, pe rate de dobânzi fixe	38
Grafic 9	Datoria externă pe termen lung, pe rate de dobânzi variabile	38
Grafic 10	Serviciul datoriei externe	40
Grafic 11	Datoria externă netă la 31 decembrie 2016	42
Grafic 12	Structura pe sectoare instituționale a datoriei externe pe termen scurt calculată pe scadență reziduală la 31 decembrie 2016	42

Lista tabelelor

Tabel 1	Balanța de plăți cu Uniunea Europeană și zona euro	10
Tabel 2	Contribuția componentelor la evoluția deficitului contului curent	10
Tabel 3	Contul curent	11
Tabel 4	Balanța bunurilor	12
Tabel 5	Exportul de bunuri pe grupe de mărfuri din Nomenclatorul Combinat	14
Tabel 6	Exportul de bunuri pe grupe de țări	14
Tabel 7	Exportul de bunuri către Uniunea Europeană, pe grupe de mărfuri din Nomenclatorul Combinat	15
Tabel 8	Importul de bunuri (FOB), pe grupe de mărfuri din Nomenclatorul Combinat	16
Tabel 9	Importul de bunuri FOB pe grupe de țări	16
Tabel 10	Importul de bunuri (FOB) din Uniunea Europeană, pe grupe de mărfuri din Nomenclatorul Combinat	17
Tabel 11	Exportul și importul (FOB) de produse energetice	18
Tabel 12	Balanța serviciilor	18

Tabel 13	Balanța veniturilor primare	20
Tabel 14	Balanța veniturilor secundare	21
Tabel 15	Contul de capital	21
Tabel 16	Contul financiar	22
Tabel 17	Investiții directe	23
Tabel 18	Investiții directe – prezentate pe principiul direcțional	23
Tabel 19	Investiții de portofoliu	25
Tabel 20	Alte investiții	25
Tabel 21	Alte investiții – achiziția netă de active	26
Tabel 22	Alte investiții – acumularea netă de pasive	27
Tabel 23	Structura pe instrumente a activelor și pasivelor externe	28
Tabel 24	Structura valutară a activelor și pasivelor externe	29
Tabel 25	Activele externe de rezervă	29
Tabel 26	Poziția investițională internațională	30
Tabel 27	Structura pe instrumente a activelor externe	31
Tabel 28	Structura pe sectoare instituționale a activelor externe	31
Tabel 29	Structura pe instrumente a pasivelor externe	32
Tabel 30	Structura pe sectoare instituționale a pasivelor externe	34
Tabel 31	Datoria externă brută	35
Tabel 32	Structura pe valute a rezervelor valutare la BNR și a datoriei externe	35
Tabel 33	Datoria externă brută – termen lung, pe creditori	36
Tabel 34	Datoria externă pe termen lung, pe scadențe	36
Tabel 35	Datoria externă pe termen lung, pe tipuri de dobânzi	37
Tabel 36	Structura pe sectoare instituționale a datoriei externe pe termen lung	38
Tabel 37	Structura pe instrumente a datoriei externe pe termen lung	38
Tabel 38	Structura pe sectoare instituționale a datoriei externe pe termen scurt	39
Tabel 39	Structura pe instrumente a datoriei externe pe termen scurt	39
Tabel 40	Serviciul datoriei externe (SDE)	40
Tabel 41	Datoria externă netă la sfârșitul anului 2016	41
	Balanța de plăți, 2015 – 2016	45
	Balanța de plăți trimestrială, 2016	46

Poziția investițională internațională a României, 2009 – 2016	48
Rezerva internațională brută a României, 2009 – 2016	50
Evoluția indicatorilor de îndatorare externă, 2009 – 2016	50
Poziția investițională internațională a României la 31 decembrie 2016 pe sectoare instituționale	51
Poziția investițională internațională a României la 31 decembrie 2016 pe componente	54

